БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 192 (16.578). | 17 август 1976 йил, сешанба | Баҳоси 2 тийин.

КОЛОМБОГА БОРА ТУРИБ

Блокларга қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг бешинчи конференциясида қатнашиш учун Шри Ланка Республикаси пойтахтига кетаётган Ливия Араб Республикаси Революцион қўмондонлиги кенгашининг раиси Муамар Каддафий Коломбога бора туриб 15 август куни Тошкентда тўхтаб ўтди.

Тошкент аэропортида олий мартабали меҳмонни ва унинг ҳамроҳларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, бошқа расмий кишилар кутиб олишди. Кутиб олувчилар орасида Ливия Араб Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Дав Али Суйдан бор эди.

Муамар Каддафий Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан, унинг янги уй-жой кварталлари билан танишди.

Ливия Араб Республикаси Революцион қўмондонлиги кенгашининг раиси 16 август куни Тошкентдан Коломбога жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

ДЕПУТАТЛАР НАЗОРАТИ ОСТИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг табиатни ва ер ости бойликларини қўриқлаш доимий комиссиясининг 16 август куни бўлиб ўтган мажлисида Фарғона шаҳар ижроия комитетининг атроф муҳитни ифлосланишдан муҳофаза қилиш тўғрисидаги ҳисоботи тингланди.

Тегишли министрликларнинг вакиллари ана шу масала юзасидан ахборот бердилар Тўққизинчи беш йиллик мобайнида Фарғонада табиатни қўриқлаш учун ажратилган анча миқдордаги маблағ ўзлаштирилганлиги қайд қилиб ўтилди. Тозаланмаган оқар сувларни чиқариб ташлаш камайди, саноат корхоналарининг зарарли чиқиндиларини атмосферага чиқариш қисқарди. Шаҳар территориясини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан муайян ишлар қилинмоқда, саноат корхоналарини муҳофаза қилиш санитария зоналари барпо этилмоқда.

Шу билан бирга Фарғона шаҳар ижроия комитетининг атроф муҳитни ифлосланишдан муҳофаза қилиш соҳасидаги ишида жиддий камчиликлар ҳам бор. Шаҳар ижроия комитети корхоналарнинг табиатни қўриқлаш тўғрисидаги қонунни бажариш соҳасидаги фаолиятини етарли даражада назорат қилмаяпти, ҳавони тозалаш қувватларини кенгайтириш соҳасидаги мавжуд имкониятлардан етарли даражада фойдаланилмаяпти.

Доимий комиссия қабул қилинган қарорда Фарғона ижроия комитетига ва республикадаги бир қанча министрликларга тегишли тавсиялар берди. (ЎзТАГ).

БУНЁДКОРЛИК САРЧАШМАЛАРИ

УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ тўнғич йили қутлуғ келди. Йилнинг дастлабки ҳосили бўлган пилладан мисли кўрилмаган мўл ҳосил кўтарилди. Кумуш тола ижодкорлари оширилган мажбуриятларини ҳам шараф билан уддаладилар. Ноз-неъмат ижодкорлари бўлган деҳқонлар қаҳрамон ишчилар синфининг кўмагида қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Соҳибкорлар Ватан олдидаги интернационал бурчларини чуқур ҳис этиб, шаҳар меҳнаткашларига, мамлакатнинг саноат марказлари аҳолисига ҳар қачонгидан ҳам мўл-кўл мева, сабзавот маҳсулотлари етказиб беришга интилмоқдалар. Тошкент область, Калинин райони боғбонларининг бир йилда икки йиллик план миқдорида мева тайёрлаш юзасидан бошлаган ташаббуси издошлари тобора ортиб бормоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Мирзачўлдаги Абай номли совхознинг Расул Ҳайдаров бошлиқ бригадаси аъзоларига ҳамда Кубань ғаллакорларига йўллаган мактублари республикамиз меҳнат аҳлининг қалбидан чуқур жой олиб, уларни Ватан бойлигини янада ошириш йўлида янги меҳнат зафарларига илҳомлантириб юборди.

Ўзбекистоннинг колхоз ва совхозларида, бригада ва фермаларида бу илҳомбахш мактублар кенг муҳокама қилинди. Меҳнаткашлар партия ва ҳукуматимиз совет кишилари фаровонлигини муттасил ошириш тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётганликларини чуқур мамнуният билан таъкидлаб, бу ғамхўрликка жавобан ўз меҳнат участкаларида маҳсулот етиштиришни ва давлатга сотишни кўпайтиришнинг янгидан-янги резервларини топиб, ишга туширдилар. Шу кунларда ҳамма областларда ва Қорақалпоғистон Автоном республикасида қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгашлари бўлиб ўтди. Бу йиғинларда коммунистлар ва барча меҳнаткашларнинг гоят активлигида янги оширилган мажбуриятлар муҳокама қилиниб, уларни сўзсиз бажариш тадбирлари белгиланди. Ушбу анжуманларда дон етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш қишлоқ меҳнаткашларининг энг муҳим вазифаларидан бири эканлиги якдиллик билан таъкидланди.

Дарҳақиқат, бу йил республикамизда ғалла ўрим-йиғими уюшқоқлик билан ўтказилди, нобудгарчиликка йўл қўйилмади, ғоят қисқа муддатларда тугалланди. Ватан омборларига мисли кўрилмаган кўп дон тўкилди. Деҳқонларимиз планда кўзда тутилганидан 2,4 баравар кўп буғдой ва арпа етказиб бердилар. Шу кунларда маккажўхорикорлар ва шоликорлар ҳосил йиғим-теримига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Ғаллакорлар бу йилги мўл ҳосил чўғини чамалаб кўриб, давлатга топшириладиган ғалла миқдорини бир миллион тоннага етказиш ва шу тариқа илгари олган мажбуриятни 1,6 ҳисса қилиб бажаришга аҳд қилдилар.

Бу йилги об-ҳаво шароити чорвадорлар учун ҳам қулай келди. Бир йилда икки йиллик миқдорида озуқа тайёрлаш юзасидан қашқадарёликлар бошлаган ташаббус бутун республикамиз меҳнатчилари томонидан қизғин қўллаб-қувватланди. Чорвадорлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш, ихтисослаштириш ва хўжаликлараро кооперациялаш негизида маҳсулот етиштиришни кўпайтириб, планга қўшимча равишда 10 минг тонна гўшт, 60 минг тонна сут, 50 миллион дона тухум етказиб беришга бел боғладилар.

Соҳибкор ва сабзавоткорлар ҳам ўз зиммаларига олган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, 2,3 миллион тонна сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулоти ва узум сотишга қарор қилдилар. Буларнинг ҳаммаси меҳнат оммасининг ташаббускорлиги кун сайин кучайиб бораётганлиги самараси, халқимиз бахт-саодати ва Ватанимиз қудратини ошириш йўлидаги буюк ватанпарварлик интилишларининг натижасидир.

Омма ташаббуси — қудратли куч. Уни моддий бойликлар яратишга сафарбар этиш, коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонини тўкин қилишга қаратилган ҳар бир почин ва ҳаракатни қўллаб-қувватлаб, умумхалқ ҳаракатига айлантириш партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг ва бошқа жамоат ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Бепоён далаларимизда ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили ҳосили ғарқ пишди. Асосий бойлигимиз бўлган пахта ҳар қачонгидан ҳам мўл-кўл бўлиши кутилмоқда. Республикамизда эллик, олтмиш центнерчилик ҳаракати тобора авж олмоқда. Бу эса умумий юксалишга эришишнинг, ялпи пахта ҳосилини кўпайтиришнинг энг муҳим ва ҳал қилувчи резервидир.

Республикамиз далаларида мамлакатимизнинг пахтакор республикалари ўзаро текшириш бригадалари бўлиб, пахтакорлар фидокорона меҳнат билан мўл ҳосил тўплашга эришганликларини мамнуният билан таъкидладилар. Шу билан бирга улар асосий диққат-эътиборни ғўза парваришида йўл қўйилаётган камчиликларга қаратиб, бу камчиликларни тезроқ бартараф этиш юзасидан қимматли йўл-йўриқ ва маслаҳатлар бердилар. Республика областларининг ўзаро текшириш бригадалари ҳам яқинда бир-бирларини текшириб, мўл ҳосил тўплаш йўлидаги ишларни давом эттириш, йиғим-теримга пухта тайёрланиш, машина теримига алоҳида шайланиш юзасидан қимматли фикрларни билдирдилар.

Вазифа — қардош мусобақадошларимиз ва ўзаро текшириш бригадалари аниқлаган камчиликларни тезликда бартараф этиб, ғўза парваришини бўшаштирмаган ҳолда ҳосил йиғим-теримига шайланишдан, 5 миллион 300 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришни таъминловчи барча шарт-шароитларни яратишдан иборат. Йиғим-терим олдидан ғўза агротехникасининг энг муҳим таркибий қисми бўлган дефолиацияга киришилади. Таъсирчан ва ғўзанинг баргини биринчи ишловдаёқ тўкадиган химикатларни самолётлар орқали ва механизмларда ишлатиш энг муҳим вазифадир. Чунки сифатли дефолиация машина теримига кенг йўл очиб беради, пахта сифатини таъминлайди.

Партиямиз, шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев суғориладиган деҳқончиликни янада ривожлантириш, барча қишлоқ хўжалик экинларидан муттасил мўл ҳосил олиш юзасидан катта тадбирларни ишлаб чиқиб, уларни амалга оширишнинг йўл-йўриқларини белгилаб бермоқдалар. Ерларни мелиорациялашни яхшилаш юзасидан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган қарори бунинг ёрқин далилидир. Мелиорация деҳқончилик маданиятини юксалтириш, ҳосилдорликни ошириш калитидир. Ўнинчи беш йилликда бу ишга салкам 39 миллиард сўм маблағ ажратилганлиги ҳам шуни кўрсатиб турибди.

Республикамиз далалари ва фермаларида юксак меҳнат ғайрати жўш урмоқда, рекорд миқдорида пахта ҳосили олиш, дон етиштиришни ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, оширилган мажбуриятларни бажариш учун умумхалқ мусобақасининг қудратли тўлқини тобора авж олмоқда. Бу мусобақа янгидан-янги ташаббусларнинг туғилишига, оқибат натижада эса умумий юксалишга олиб келишига шак-шубҳа йўқ.

Республика областларида маккажўхори донини ўриб-йиғиб олишнинг бориши тўғрисида шу йил 16 августгача бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — ўриб олинадиган майдон (минг гектар ҳисобида), учинчи устун — ўрилган майдон (минг гектар ҳисобида), тўртинчи устун — ўрим планининг бажарилиши (процент ҳисобида), бешинчи устун — бир кунлик ўсиш (процент ҳисобида).

Сурхондарё	6,7	3,7	55,3	3,5
Андижон	9,2	3,4	36,8	4,4
Қашқадарё	12,5	4,5	35,8	3,3
Наманган	9,8	2,2	22,7	2,2
Бухоро	13,3	2,8	20,8	2,7
Фарғона	12,9	2,1	16,4	2,4
Жиззах	11,6	0,8	7,1	1,5
Тошкент	15,3	0,6	4,1	1,4
Сирдарё	11,5	0,3	2,4	0,7
Самарқанд	16,2	0,05	0,3	0,1
Қорақалпоғистон АССР	9,5	—	—	—
Хоразм	9,0	—	—	—
Республика бўйича:	137,4	20,4	14,9	1,8

САНОАТ — 1976 ЙИЛ МАВСУМИГА

ТРАКТОРСОЗЛАР АҲДИ

Республика машинасозлик корхоналарида Днепропетровск комбайн заводи коллективининг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев юксак баҳо берган ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлашга бағишланган митинглар ўтказилмоқда.

Тошкент тракторсозларининг митинги арафасида корхона маҳсулотни реализация қилиш ҳизмати қуйидагиларни маълум қилди: мамлакатнинг пахтакор республикаларидаги колхоз ва совхозларга йил бошидан буён 14.179 трактор ва 22.711 трактор прицепи жўнатилди. Бу планда кўзда тутилганидан анча кўп.

Трактор заводи коллективи Днепропетровск заводи коллективининг ташаббусига қўшилиб, ўз имкониятларини пухта ҳисоблаб чиқиб, қишлоққа муддатидан илгари ва планга қўшимча равишда техника ҳамда запас қисмларни етказиб беришни таъминлаш юзасидан қўшимча мажбуриятлар олди. Тўққиз ойлик муқобил пландан ташқари юзта трактор етказиб берамиз деб, аввалги мажбуриятга тузатиш киритилди. Бу салмоқли тузатиш. Гап шундаки, тошкентликлар ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилига қадам қўяр эканлар, давлат топшириғида белгиланганидан 800 та кўп трактор етказиб берамиз деб катта мажбурият олган эдилар. Тракторсозлар колхоз ва совхозларга тўққиз ойлик белгиланган программадан ташқари камида 300 та трактор тележкаси ҳам жўнатиш мажбуриятини олдилар.

Завод коллективининг қўшимча мажбуриятларида тағин битта модда бор. Тошкентдан Озарбайжон хўжаликларига жўнатиладиган юклар Ўрта Осиёнинг исталган жойига нисбатан анча кечроқ етиб боради. Тошкентлик машинасозлар бундай «нотекисликни» тугатишга аҳд қилдилар: Озарбайжонга тракторлар етказиб бериш ўн ойлик графигини муддатидан ўн кун илгари бажаришга қарор қилинди.

Митинг иштирокчилари гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга мактуб қабул қилдилар. Улар мактубда муддатидан илгари ва планга қўшимча равишда техника ҳамда запас қисмлар етказиб бериш юзасидан олинган қўшимча мажбуриятларни шараф билан бажарамиз, деб ишонтирдилар.

(ЎзТАГ).

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИГА БАҒИШЛАНАДИ

Тошкентда республика партия органлари ҳузуридаги фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи кенгашлар активининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналарининг йилнинг биринчи ярмидаги иш якунлари ҳамда меҳнат унумдорлигини янада ошириш, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш вазифалари муҳокама қилинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин шу масала юзасидан доклад қилди.

Йиғилиш меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда фан ва техниканинг сўнгги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш проблемаларини ҳал этишга қаратилган тавсиялар қабул қилди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ЎҚУВИНИ ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ДАРАЖАСИГА КЎТАРАЙЛИК

УРГАНЧ, 16 август. (ЎзТАГ). Бугун Хоразм идеология ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда область партия ташкилотларининг КПСС XXV съезди қарорлари асосида партия ўқишини янада яхшилаш соҳасидаги вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов доклад қилди.

ЎРТОҚ Т. ЖИВКОВ ЖЎНАБ КЕТДИ

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР давлат кенгашининг Раиси Т. Живков 16 август куни Ватанига жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Қримда дам олди.

(ТАСС).

«САЛЮТ-5»: ОРБИТАДАГИ ЭКСПЕРИМЕНТЛАР

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 16 август. (ТАСС). Борис Волинов билан Виталий Жолобов космик парвозининг олтинчи ҳафтаси тугамоқда. Экипаж «Салют-5» орбитал илмий станцияси бортидаги ўтган икки кунлик иш вақтида бир қанча илмий ва медицинавий-биологик тадқиқотларни ҳамда экспериментларни бажарди.

Халқ хўжалиги турли тармоқларининг манфаатларини кўзлаб Совет Иттифоқининг айрим районларини суратга олиш давом эттирилди.

Медицинавий экспериментлар программасига кўра тинч ҳолатда ва дозаланган жисмоний нагрузка шароитида космонавтларни чуқур клиник тадқиқ қилиш ишлари бажарилди. Шу билан бирга экипажни бир қанча текшириш ишлари станция Совет Иттифоқи территориясидан радио орқали кўринмайдиган зонада учган даврда ўтказилди. Бутун ахборотни «Космонавт Юрий Гагарин» илмий-тадқиқот кемаси қабул қилиб олиб, «Молния-1» алоқа йўлдоши орқали учишни бошқариш марказига юбориб турди.

Телеметрик ахборот маълумотлари ва бортдан олинган маълумотларга кўра ҳар иккала космонавтнинг саломатлиги ва кайфияти яхши. Командир томирининг уриш тезлиги минутига 68 марта, бортинженер томирининг уриш тезлиги 60 марта, командир қон босимининг ҳажми симоб устунининг 120 ва 70 миллиметрига, бортинженер қон босимининг ҳажми эса симоб устунининг 110 ва 60 миллиметрига тенг.

Орбитал станциянинг борт системалари нормал ишлаб турибди.

«САЛЮТ-5» ЭКИПАЖИНИНГ ПИОНЕРЛАР БИЛАН «УЧРАШУВИ»

«Салют-5» орбитал станциясининг экипажи космонавтлар Б. Волинов билан В. Жолобов 14 август кунини энг тантанали ва қувончли кун деб атадилар. Улар кечқурун Ер билан алоқа боғлаганларида ажойиб янгиликни уларга маълум қилишди: Учишни бошқариш марказига турли мамлакат болалари — пионерларнинг «Артек» лагеридаги куни кеча тамом бўлган VII Бутуниттифоқ слёти қатнашчилари келиб туришган эди.

Болаларни СССРнинг космонавт учувчиси Г. С. Титов кутиб олди. У «Салют-5» билан қандай алоқа қилинишини, космик станциянинг иши Ердан туриб қандай бошқарилаётганлигини гапириб берди.

Сўнгра болалар космонавтлар билан эфирда «учрашдилар». Матбуот конференцияси вақтида болаларнинг парвоз программаси тўғрисидаги ҳамма саволларига орбитадан батафсил жавоблар берилди. Болалар космонавтларга экспедицияни муваффақиятли тугаллаб, Ерга эсон-омон қайтиб тушишларини тиладилар.

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
(ТАСС махсус мухбири).

ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК БАЙРОҚДОРЛАРИ

БАХТИ БАРКАМОЛ

УНИ ўша куни кўрсангиз эди. Муаззам Москвадан табаррук мактуб келганда, юраклари бир олам қувончга тўлиб уни қўлга олганда, ҳар битта сўзини энтикиб-энтикиб ўқиганда, кейин хатни кўзларига тўтиё қилиб суртганда кўрсангиз эди. Ундан хушбахт, ундан сарбахт одам йўқ эди шу топда. У шу дам, шу онда ҳали ўзи сезмаган, билмаган олий бир ҳисни бутун борлиғи билан яққол ҳис этиб турар, бахти бутун, баркамол эканидан аёл боши осмонга етгудек эди...

Шу туришида унинг кулча юзларидан нур ёғилар, кўзлари чақнаб, лабларига бахтли бир ханда югурган эди. Шу топда унинг кўзларига олам мунаввар, ҳамма нарса чиройли кўринар, ҳатто унинг ўйлари ҳам, сўзлари ҳам гўзал эди. Унга қараб туриб «бахтинг борки, ҳамма нарса гўзал кўринади сенинг кўзингга» дегинг келади. Буолманинг аёл боши билан топган бу бахтига ҳавас қиласан, оддий меҳнаткаш инсонга бекамукўст бахт ато этган давримизга, тузумимизга, партиямизга меҳр-муҳаббатинг ўз-ўзидан ортиб кетади. Беихтиёр хассос шоир Ғафур Ғуломнинг фалсафий теран, тақдиримизни кўзгудек акс эттирган:

«Меҳнатдир тупроқдан бизни кўтариб, азиз бошимизни қилолган баланд», — сатрлари ёдга тушади. Шоир минг карра ҳақ. Бизда меҳнат — ҳақиқий ризқу-рўзимиз, тириклигимиз, боримиз, у тенгсиз бахтимиздир. Бизда меҳнат бахтнинг шундай бир чексиз-чегарасиз ҳадсиз-ҳисобсиз хазинасики, кимки унга ихлос қўйса, бешак бахтини топган. У ҳеч кимни доғда қолдирмаган. Бизни улуғ асримизга пайванд қила олган ҳам шу меҳнатдир. Буолманинг тақдири, у босиб ўтган йўл шу ҳақиқатдан ҳикоя қилади.

У ҳам сиз ва биздек ҳаётнинг кўп аччиқ-чучугини тотганлардан. Уруш уни етим қилиб кетди. Отаси уруш йўлларида бедарак йўқолди. Ундан бир неча сарғайган хатларгина хотира бўлиб қолди. Рўзғор тебратишга онанинг қўли калталик қилиб қолганда, шу давлат мурувват қилди. Буолмани болалар уйи бағрига олди. Шу давлат оқ тараб, оқ кийинтирди, оқ-қорани танитиб, меҳнатга бўйин қўйдирди. Буолма Оҳангарондан учурма бўлиб комбинат остонасига қадам қўйганида ҳали ўн олтига тўлиб-тўлмаган, сочи тақимига тушса-да, бўйи унча чўзилмаган қиз бола эди. Буолма опа ўша кунларни — бўйи дастгоҳга етмай ишга олишмаган, устига-устак сочингни қирқтирасан, бўлмаса дастгоҳ ўраб кетади, деб қайтаришган кунларни кечагидек эслайди. Шунда қайтиб кетгиси келмай, кўз ёши қилиб директорга кирганда. Яхши ҳамки, у қизни тушунди, раъйини қайтармай, бўйи етмаса оёғининг тагига тахта қўйиб беринглар, ноумид кетмасин деди. У ҳали-ҳали директорнинг бу мурувватини алоҳида миннатдорчилик билан эслаб юради. Бўлмаса Буолманинг тақдири ким билади, нима бўларди?! Ўша вақтда у ҳамма дугоналари қатори севикли шоиримиз Ғафур аканинг: «Ғойибдан келган бахт бу бир афсона, тақдирни қўл билан яратур одам», деган шох сатрларини ёддан билар эди. Лекин мана энди чорак асрдан кейин у ўз тақдири мисолида бу буюк ҳақиқатнинг мағизини чаққандек, назарида шоир ўша вақтдаёқ унинг тўғрисида топиб ёзиб қўйгандай, унинг тақдирини башорат қилгандай.

Чорак аср, йигирма беш йил фақат бир ишга қатнаш, ҳар куни фақат бир хил ишни бажариш учун қанчалик саботматонат, жасорат керак экан? Кимдир ишчи меҳнатини кундалик жасорат, деб атабди. Ўринли ўхшатиш, ҳақ гап. Лекин Буолма сингари йиллаб одатдагидан икки ҳисса кўп урчуқларни бошқариш, ҳар куни, ҳар ҳафта, ой сайин мунтазам икки норма иш бажаришни нима деб аташ, қандай баҳолаш жоиз бўларкин?! Бу жасоратдан ҳам юксакроқ, олийроқ бир тушунча — коммунистга хос фидойилик, садоқат намунаси, унинг бир рамзи эмасмикин?!

Буолмани Иттифоққа танитган, номини тарихга киритган ҳам унинг шу фидокорона меҳнати бўлди. У комбинатнинг донғи дунёга кетган, газламалари етти иқлимга машҳур ва манзур бўлган кезларни ҳам, корхона оқсаб, ҳатто меҳмонлар йўқламай қўйган вақтларни ҳам кўрди. Иш юришиб турганда фахрланиб ҳам кетмади, оғир кунларда эса, тушкунликка ҳам тушмади. Баъзиларга ўхшаб енгил иш изламади. Қийинчиликларга чидади. Чидадигина эмас, оғирчиликни Казанцевалар қатори даст елкасига олди. Комбинатни ўпирилишдан олиб чиқишга жазм қилди, ташаббус кўрсатиб бошқаларни ўз кетидан эргаштиришга отланди. Малакали ишчилар бир бўлиб, тўқимачиликда ҳали очилмаган бир қўриқ очдилар. Ишчи синфи нималарга қодирлигини амалда исбот этдилар. Лидия Павловна Казанцева нормадагидан икки ҳисса кўп дастгоҳларни бошқариб, тўқимачиликда революция ясаган бўлса, Буолма опа Жўраева йигирувчиликда биринчи бўлиб шундай чўққини забт этди ва бошқаларни ўз кетидан эргаштира олди. Ўша вақтда, тўққизинчи беш йиллик бошида у КПСС XXIV съездига делегат қилиб сайланган, съезд кунлари эса унинг кўп йиллик фидокорона меҳнатлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони билан тақдирланган эди. Буолма бу олий мукофотни ўзи учун аванс-сийлов деб билди. Уни ҳалол меҳнати билан оқлашга интилди. Съезддан кейиноқ нормадаги 1160 ўрнига 2 минг урчуқда ишлашга кўчди. Беш йилликда пландагидан икки ҳисса кўп калава йигиришга ваъда бериб, сўзининг устидан чиқди.

ТОҒДА ўсган Буолма яхши билади. Табиатда одам қанчалик юқорига, тепаликка кўтарилган сари уфқлар кенгайиб, ён-атроф бутун латофати, гўзаллиги билан кафтда тургандек намоён бўла бошлайди. Шунинг учун тоғларда қояга чиққан чўққини кўзлаб қолади. Ҳаётда ҳам шундай одам довон ошган сари ундан кейинги баландроқ довонларни кўзлайверади. Ғалаба, биринчилик унга янги куч, янги илҳом бахш этаверади. Буолма ҳаётида ҳам бундай довонлар жуда кўп.

1974 йили у Иваново тўқимачиларининг меҳмони бўлди. Шунда у мамлакатимиз машҳур йигирувчилари билан беллашиб кўришга аҳд қилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари уста йигирувчилар Елена Амосова билан Анастасия Ерофеевларни «Ҳар йили икки йиллик планни уддалаш» мусобақасига чақирди. Улар бу таклифни бажонидил қабул қилишгач, Буолма улар билан шу ҳақда шартнома тузиб қайтди. Келиб урчуқлар сонини ошириш йўлини излаб қолди. Бундан бошқа резерв кўринмасди. Урчуқлар сонини икки баравар кўпайтириш учун фақат ипларнинг узилишини кескин қисқартириш керак эди. Буолма тортинмади. Мутахассисларни ёрдамга чақирди. Унинг иш жойи тажриба участкасига айлантирилди. Кўплашиб қулай иш режимини аниқлашга киришилди. Йигирув машиналари валикларининг эластик қопламаларига алоҳида ишлов берилди. Глухово ип-газлама комбинатида қўлланилаётган янги ип тортгич асбоб цехдаги йигирув машиналарига мослаштирилди. Ана шундай қилиб ҳар мингта урчуқда ипнинг узилиши илгари соатига 110-115 тага борса, у энди 70-80 тага тушиб қолди. Буолма 2400 урчуқда бемалол ишлаб, планга қўшимча калава бера бошлади. Кейинчалик худди шундай шароит бошқа кўпгина йигирувчиларга ҳам яратиб берилиб, улар ҳам аста-секин нормадагидан кўп урчуқда ишлашга кўча бошладилар.

Беш йиллик охирига келиб, комбинатда Казанцева билан Жўраева издошлари 1700 кишига етди. Илгари ишчи кучи етишмаслигидан бекор ётган юзлаб дастгоҳлар гуруллаб ишлаб кетди. Фақат шу ташаббус туфайли беш йилликда қўшимча равишда 2047 тонна калава ҳамда 18,5 миллион метр газлама тўқиб чиқарилди. Бир ташаббус тўлқиники шунчалар сершарофат бўлса, ишчи синфининг қудратига, омилкорлигига ҳар қанча тасанно ҳам кам. Комбинат яна тилга тушди. Унинг тажрибаси Иттифоққа чиқди.

Мен шу ўринда бир воқеани эслаб ўтишни ўринли кўрдим. 1972 йили «Известия» газетасига семинарга борган эдик. Шунда СССР енгил саноат министри Н. Тарасов ҳузуримизга таклиф қилинди. Докладдан кейин одатдагидек савол-жавоб бошланиб кетди. Биз министрдан: «Тошкент тажрибаси ҳақида нима дея оласиз?» — деб сўрадик. Шунда у «Қимматли ташаббус! Биз Казанцева билан Жўраевалар тажрибасини ишчи кучи етишмай турган бир пайтда бутун чоралар билан Иттифоққа ёйиш тарафдоримиз», — деган эди. Министр айтганича бўлди. Эндиликда Тошкент тажрибаси Иттифоқ тўқимачиларининг мулкига айланиб бормоқда.

МЕҲНАТ инсонни улуғлайди дейдилар. Ҳақиқатан ҳам шундай бўлди. Ташаббускорларнинг ҳар иккиси ҳам яхшигина обрў-эътибор топди. Партия ва ҳукуматимиз уларнинг меҳнатини муносиб тақдирлади. Эндиликда иккиси ҳам Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Иккиси ҳам Иваново тўқимачилари мукофоти — Виноградовалар номидаги мукофотнинг лауреатлари. Шу ўринда тарихий бир воқеани эслаш жоиздир. Улар Виноградовалар номидаги мукофотга сазовор бўлишганида биринчи беш йилликлар йўлчи юлдузи Мария Виноградованинг ўзи шахсан Тошкентга келиб, тўққизинчи беш йилликнинг бу йўлчи юлдузларини қизғин табриклаб кетди. Уч йўлчи юлдуз биргаликда тушган сурат қанчадан-қанча газета саҳифаларини айланиб чиқиб, энди тарих бўлиб қолди. Вақти келиб бу эстафета, бу анъана такрорланса, Буолма Жўраева ёки Лидия Казанцева номидаги мукофотлар таъсис этилса, уни келгуси беш йилликларнинг зарбдорларига шахсан уларнинг ўзлари тақдим этишса, шундай қутлуғ кунлар келса ажаб эмас. Чунки бизда, бизнинг мамлакатимизда ҳеч бир яхши анъана унутилган эмас, унутилмайди ҳам. Бизда ишчи анъаналарининг умри боқийдир.

Ўнинчи беш йиллик қаҳрамонимиз учун яна ҳам қутлуғ келди. Мамлакатга машҳур йигирувчиларнинг «ҳар йили икки йиллик планни уддалаш» мусобақасига яна уч йўлчи юлдуз келиб қўшилди. Амосова, Ерофеева, Жўраевалар қаторига Ленинграддан Александра Волкова, Орехово-Зуеводан Валентина Локтева, Олмаотадан Марзия Жонбўлатовалар кирди. Ивановода ана шу олтилар шартномасига имзо чекилди.

Ишчи имзоси энг ишончли имзодир. Унинг орзуси амалга ошмай, рўёбга чиқмай қолган эмас. Тарихда бунга мисоллар топиш осон. Шу сабабдан у энг қадрли имзо, энг эътиборли имзо ҳисобланади. Ишчи имзо чекдими, у бажарилди демакдир. Буолма ҳам сўзининг устидан чиқди. Мусобақадошлари ўртасида биринчи бўлиб 7 августда йиллик планни бажаргани ҳақида рапорт берди. Унинг навбатдаги меҳнат ғалабаси КПСС Марказий Комитетининг эътиборига тушди. Марказий Комитет Бош секретари Л. И. Брежнев самимий табрик йўллаб, Жўраеванинг фидокорона меҳнатига юксак баҳо берди. «Сизнинг ибратингиз ишга ижодий муносабатда бўлиш, илғор тажрибадан фойдаланиш, иш вақтининг ҳар минутини қадрлай билиш, ўртоқларча ўзаро ёрдамлашиш билан ишлаб чиқариш самарадорлигини янада юксалтириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасида жуда катта имкониятларни очиб беришини кўрсатувчи яна бир далил бўлиб хизмат қилади». Бу баҳо ташаббускор ишчи аёлнинг чорак асрлик беминнат меҳнатига партиянинг раҳмати, у меҳнат билан топган ҳамма обрў-эътиборларнинг гултожидир. Бу шарафга, бу бахтга ҳар ким ҳам муяссар бўлавермайди.

Бу бахт Буолмага қанот бахш этди. У тўқимачиларнинг кечаги митингида бахтидан энтика-энтика катта мажбурият олиб, бу беш йилликда ҳам икки беш йиллик план миқдорида калава тайёрлаб беришга, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев табригига жавобан ҳар қачонгидан яхшироқ ишлашга, партия олдимизга қўяётган улуғвор вазифаларни бажаришга ўзининг шахсий ҳиссасини қўшишга сўз берди. Унинг бу тантанавор сўзи, партия томонидан юксак баҳоланган ибрати бутун Тошкент тўқимачилик комбинати коллективини янги манзилларга отлантирди.

Қаҳрамонимиз минбарда ҳаяжонини яширолмай, лекин ишчичасига бурро-бурро сўзларкан, беихтиёр: «Ҳар кимки меҳнатдан топса бахт, шу аёлдек бахти боқийдир, боқий», — дегимиз келарди.

М. МАНСУРОВ.

Суратда: Б. Жўраева шогирдлари даврасида.

ОТАЛИҚ КЎМАГИ

Борт машиналарининг бешта янги кузови тайёрлаб берилди. Учта двигатель, моторлар учун қирқта гильза ва бошқа узеллар, механизмлар қайта тиклаб берилди. Нукус автомобиль ремонти заводи коллективи ўз оталиғидаги «Халқобод» ва Куйбишев номли совхозларга йиғим-терим арафасида ана шундай ёрдам берди.

Оталиқ корхонаси деҳқонларга тағин бир яхши совға ҳозирламоқда. Пахтани машинада йиғиштириб олиш пайтида бу ерда махсус бригада тузилади, бу бригада йиғим-терим техникасини бевосита далада оператив ремонт қилиб беради. Бригада составида тажрибали пайвандчилар ва слесарлар бўлади. Уларнинг ихтиёрига кўчма автомобиль устахонаси, пайвандлаш агрегати, запас узеллар ва деталларнинг зарур комплекти бериб қўйилади.

(ЎзТАГ мухбири).

КПСС XXV съезди қарорларидан руҳланган Шарғун шахтёрлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 200 минг тонна «қора олтин» қазиб чиқариш мажбуриятини олишган. Шу кунларда шахтада социалистик мусобақа авжида. Проходкачилар, забойчилар, мастерлар ва бошқа касб эгалари олинган мажбуриятга яраша жонбозлик билан меҳнат қилмоқдалар. Суратда: илғор проходкачилар бригадаси шахта сари йўл олмоқда. Олдинда пешқадам мастерлардан — М. Рафиқов билан Н. Вашурин ўртоқлар.

И. Хўжаев фотоси, (ЎзТАГ).

ИНТЕГРАЦИЯ ЙЎЛИДАН

РЕСПУБЛИКАДА ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ

Озиқ-овқат саноати Ўзбекистон халқ хўжалигида етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Республикамиз ўсимлик мойи ишлаб чиқариш бўйича иттифоқдош республикалар орасида учинчи, мева-сабзавот консервалари бўйича тўртинчи, узум виноси бўйича олтинчи ўринда бормоқда.

Республикамизда пахтачилик, боғдорчилик, сабзавотчилик ва чорвачиликнинг кенг кўламда ривожланиши озиқ-овқат саноатини тез суръатлар билан тараққий эттиришга имконият туғдирмоқда. Тўққизинчи беш йилликда Ўзбекистон озиқ-овқат саноати ходимлари ишлаб чиқаришни жадаллаштириш ва унинг самарадорлигини оширишда, маҳсулот сифатини яхшилаш ва хилларини кенгайтиришда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Фан ва техника ютуқларини, илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга жорий қилишда анча ютуқларга эришилди. Натижада, беш йил ичида республика Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли тармоқларнинг асосий ишлаб чиқариш фондлари 1,6 баробар кўпайди. Корхоналарда иш унуми юксак даражада бўлган 270 тадан зиёд механизациялашган ва автоматлаштирилган поток линиялар ишга туширилди. Кўпгина янги корхоналар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Пойтахтимиздаги озиқ-овқат корхоналари комплекси, Тошкент, Андижон ва Олмалик нон заводлари, Красногвардейск вино комбинати, Қибрай пиво ва алкоголсиз ичимликлар комбинати, Денов ёғ-экстракция заводи, Қарши гўшт комбинати, Бухоро сут заводи шулар жумласидандир. Буларнинг ҳаммаси озиқ-овқат саноатида маҳсулот ишлаб чиқаришни саккизинчи беш йилликдаги 22 процент ўрнига 49 процент ошириш имконини берди. Йиллик ўртача ўсиш суръати 4,1 дан 8,3 процентга ошди. Ўсиш суръати, айниқса, ёғ-мой, гўшт, консерва, балиқ ва бошқа тармоқларда тезлашди.

Маҳсулот миқдорини ўстириш уларнинг янги хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, сифатини яхшилаш билан бирга қўшиб олиб борилди. Республикамизда чиқарилаётган кўпгина маҳсулотларга давлат Сифат белгиси берилди.

Шу билан бирга, организмга энг керакли оқсил моддасига бой тухум, гўшт, сут ва балиқ маҳсулотларига ҳамда мева, узум ва сабзавотчилик маҳсулотларининг айримларига аҳоли талаби тўла қондирилаётгани йўқ. Кўпгина маҳсулотларнинг хиллари, айниқса, сифати ва ташқи қиёфаси ҳозирги кун талабларидан орқада қолмоқда. Сариқ ёғ ва маргариннинг 15-20, тозаланган ўсимлик мойининг 3 процентигина олий сортларда ишлаб чиқарилмоқда. Ўтган йили озиқ-овқат саноати корхоналарида давлат сифат инспекцияси томонидан текширилган қандолатчилик маҳсулотининг 4,8, нон ва нон маҳсулотларининг 5,6, узум виносининг 33,3, пиволарнинг — 36 ва алкоголсиз ичимликларнинг 44 проценти яроқсиз деб топилди. Бу нарса қайта ишланадиган хом ашёнинг сифати пастлиги, корхоналарда технология жараёнларини бузиш, санитария қоидаларига риоя қилмаслик ва ҳар бир ходимнинг корхона шуҳрати учун астойдил курашмаётганлиги натижасида содир бўлмоқда.

Саноатда ярим фабрикат ва кулинария товарлари, қадоқлаб ва ўраб қўйилган маҳсулотлар ҳамон кам чиқарилмоқда. Бу эса савдонинг янги илғор усулларини — ўз-ўзига хизмат қилиш магазинларини кўпайтиришга ҳалақит бермоқда.

Республикамиздагина эмас, балки Иттифоқ миқёсида ҳам катта аҳамиятга эга бўлган ёғ-мой, мева-сабзавот консерваси ва виночилик саноати моддий-техника базасининг ривожи хом ашё базасининг ўсишидан анча орқада қолаётир. Натижада хом ашёнинг баъзи турлари республикамиздан ташқарида қайта ишланмоқда. Жумладан, Ўзбекистондан йилига 250-300 минг тонна чигит Чимкент ва РСФСРнинг айрим ёғ заводларига жўнатилмоқда. Бунинг учун жуда катта маблағ сарфланмоқда.

КПСС XXV съезди тасдиқлаган «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да Ўзбекистонда озиқ-овқат саноати маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш алоҳида кўрсатилган. Бу эса ўз навбатида республикамизда пахтачилик билан бирга чорвачилик, боғдорчилик ва сабзавотчиликни янада ривожлантириш асосида саноатни хом ашё билан тўла таъминлашни, унинг моддий-техника базасини жадал суръатлар билан ривожлантиришни тақозо қилади.

Республикамиз озиқ-овқат саноати олдида турган вазифаларга биноан ҳамда хом ашё базасининг ўсишига қараб ўнинчи беш йилликда гўшт, ўсимлик мойи, сариқ ёғ, нон ва макарон маҳсулотлари, хамиртуруш ишлаб чиқариш 1,2-1,3 марта, ёғи олинмаган сут, маргарин ва қандолатчилик маҳсулотлари, колбасалар, мева-сабзавот консервалари, узум виноси, пиво — 1,5-1,6 марта, табиий шарбатлар, минерал сувлар ва алкоголсиз ичимликлар ишлаб чиқариш эса 1,9-2 марта кўпаяди. Бунга мавжуд озиқ-овқат саноати корхоналарини реконструкция қилиш, уларни янги техника билан жиҳозлаш ҳамда янги йирик корхоналарни қуриб ишга тушириш орқали эришилади. Шу беш йилликда республикамиздагина эмас, балки Иттифоқда энг йирик қурилишлардан ҳисобланган ва ҳар бири суткасига 1200 тонна чигитни ишлайдиган Гулистон ва Косон ёғ-экстракция заводлари қурилади. Бундан ташқари, бир неча нон, сут ва консерва заводлари, гўшт комбинатлари ва бошқа озиқ-овқат саноати корхоналари қурилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, ўнинчи беш йиллик халқ фаровонлигини янада оширишда энг аввало сифат ва самарадорлик беш йиллигидир. Озиқ-овқат саноатида белгиланган чўққиларни эгаллаш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун ҳамма резерв ва имкониятларни ишга солиш керак. Бунинг учун, энг муҳими, барпо қилиб қўйилган ишлаб чиқариш кувватларидан тўла фойдаланишга эришмоқ даркор. Маълумки, ўтган беш йилликда озиқ-овқат саноати корхоналарида ишлаб турган асбоб-ускуналардан, бор кувватлардан тўла фойдаланмаслик натижасида, асосий фондларнинг самарадорлиги камайиб кетди. Баъзи корхоналар фойдаланишга топширилганига анча йил бўлган бўлса ҳам, мўлжалдаги кувватларга етказилган эмас. Масалан, Тошкент ёғ-мой комбинатидаги ёғ-экстракция заводида беш йилдан бери чигитни ишлаш қувватининг фақат ярмидангина фойдаланилмоқда. Ўтган йили бу заводда чигит ишлаш қувватидан 51,4, Денов ёғ-экстракция заводида эса 71 процент фойдаланилди, холос. Шу икки корхонадаги мавжуд қувватлардан тўла фойдаланиш йилига 115-120 минг тонна кўп чигитни ишлаш ва қўшимча 20 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш имконини беради. Бу эса бутун Ўзбекистон ёғ-мой саноатида мавжуд асосий фондларнинг самарадорлигини 4-5 процентга оширган бўлур эди.

Ўтган беш йилликда фойдаланишга топширилган Қибрай пиво ва алкоголсиз ичимликлар комбинатидаги мавжуд қувватларни тўла ишга тушириш маҳсулот ишлаб чиқаришни 8-10 миллион сўмга кўпайтиради ва бутун пивочилик саноатидаги асосий фондлар самарадорлигини 30-35 процент оширади. Ҳозир бу йирик комбинатдаги қувватлардан пиво бўйича 37, минерал сувлар бўйича 34 ва алкоголсиз ичимликлар бўйича фақат 18 процент фойдаланилмоқда, холос.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда озиқ-овқат саноати корхоналарини тегишли ва сифатли хом ашё билан ўз вақтида таъминлаш жуда катта аҳамиятга эга. Лекин корхоналарга топширилаётган хом ашё, айниқса, чигит, сабзавот, мевалар, узум, сут ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг сифати талабга тўла жавоб бераётгани йўқ. Мисол учун чигит мағзидаги ёғнинг миқдори камайгани натижасида ўтган йили заводларда ишланган чигитдан 15 минг тоннадан зиёд ёғ кам олинди. Ҳозирги миқёсда чигит мағзидаги ёғ миқдорини фақат 0,1 процентга кўпайтириш камида 2-2,5 минг тонна қўшимча ёғ олиш заминини яратади.

Озиқ-овқат саноатини керакли ва сифатли хом ашё билан таъминлаш учун қишлоқ хўжалигида ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада яхшилаш, хўжаликларни саноат корхоналарига бириктириб қўйиш керак. Бу борада саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари бирлашмаси—агро-саноат интеграциясига кенг йўл очиб бериш лозим. Бу йўл маҳсулот етиштиришда маблағ ва меҳнат сарфини камайтириб, унинг сифатини яхшилаш ва хилларини кенгайтиришга, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга олиб келади. «Узплодоовощвинпром»га қарашли Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли ва Хўжаобод районидаги Киров номли агро-саноат бирлашмалари ҳамда Қуйи Чирчиқ районидаги «Огонёк» совхоз-завод фикримизга далилдир.

Маҳсулот сифати учун кураш хом ашёни етиштиришдан бошланиб, уни қабул қилиб олиш, корхонага келтириш, сақлаш, қайта ишлаш ва тайёр маҳсулотни сотиш давригача давом этмоғи керак. Озиқ-овқат саноати ходимлари хом ашё базасини ривожлантириш ва маҳсулот савдосини яхши уюштириш учун курашдан четда қолмасликлари зарур.

Озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтиришда ёғ-мой, гўшт, сут, консерва ва балиқ саноати тармоқларида ишланаётган хом ашёнинг таркибидаги фойдали моддалардан тўларок фойдаланишни кенг жорий қилиш даркор. Бунинг учун саноатнинг техника базасини янада мустаҳкамлаб, ишлаб чиқаришни замонавий ускуналар билан жиҳозлаш мақсадга мувофиқ. Маълумки, озиқ-овқат саноати тез айнийдиган хом ашёни қайта ишлайди. Шу сабабдан сунъий совуқликдан кенг фойдаланиш катта аҳамиятга эга.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда меҳнат унумдорлиги ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Афсуски, озиқ-овқат саноати корхоналарида кўп қўл кучи сарф қилинадиган жараёнлар, айниқса, ортиш-тушириш ишлари, омбор ва бошқа ёрдамчи хўжаликлардаги ишлар етарли даражада механизациялаштирилмаган. Бунинг оқибатида республика озиқ-овқат саноатидаги ишчиларнинг анчагина қисми унумсиз қўл меҳнати билан банд бўлиб қолмоқда.

Шубҳа йўқки, озиқ-овқат саноати ходимлари ўнинчи беш йилликда зиммаларидаги вазифаларни адо этишда муваффақиятларга эришадилар, аҳолини турли-туман тўйимли ва лаззатли ноз-неъматлар билан таъминлашни яхшилаб, меҳнаткашлар фаровонлигини янада оширишга ўз муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Х. ҲАБИҚОРИЕВ,
Ўрта Осиё озиқ-овқат саноати илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик институтининг бўлим мудири, иқтисод фанлари кандидати.

ҲАР СЕКУНД БИР СЎМ ТЕЖАЙДИ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг биринчи фабрикасида арқоқ йигириш цехида меҳнатни илмий асосда ташкил этиш программаси амалга оширилгандан кейин биринчи навли маҳсулот чиқариш қарийб икки баравар кўпайди.

Йигириш машиналари асосий иш органларининг оптимал тезлиги жорий қилиниши туфайли калаванинг узилиши сезиларли равишда камайдики, бу ана шу программанинг муҳим қисмидир. Калава ипининг узилиши анча камайганлиги туфайли машиналардан фойдаланиш коэффициенти ортди. Лекин, янгилик самарадорлиги бу билан ҳам чекланмайди. Ҳар бир ишчи аёлнинг хизмат қилиш зонаси кенгайди. Бу эса ишлаб чиқаришнинг бошқа участкаларига 18 йигирувчи ва 6 ишчини ўтказиш имконини берди. Цехда айни пайтда меҳнат унумдорлиги олти процентдан ҳам зиёдроқ ўсди, калаванинг сифати яхшиланди.

Игна — набор устахонасида, корхонанинг транспорт хизматида ҳам иш янгича ташкил этилди. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планлари комбинатда жорий этилиши туфайли шу йилнинг ўзидагина 50 минг сўм тежаб қолинди.

(ЎзТАГ).

НИДЕРЛАНДИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Нидерландия парламенти иккинчи палатасининг раиси Анне Фонделинг бошчилигида СССР Олий Советининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Нидерландия бош штатлари делегацияси уч кун давомида Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турди.

Меҳмонлар дам олиш кунини Самарқандда ўтказдилар. Улар шаҳарнинг ҳаёти, унинг тарихий ёдгорликлари билан танишдилар. Делегация аъзолари Жомбой районидаги «Октябрь» колхозида бўлдилар.

Парламент аъзолари Тошкентга қайтиб келганларидан кейин республика пойтахти бўйлаб сайр қилдилар, янги уй-жой кварталларини, шаҳарнинг бошқа диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Делегация боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтида бўлди. Сўнгра делегация аъзолари «Ташсельмаш» заводига, Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига бордилар.

Анне Фонделинг журналистлар билан суҳбатда Нидерландия парламент аъзолари Ўзбекистонга қилган сафарларидан мамнун эканликларини, кўрсатилган ҳурмат-эҳтиром учун, барча саволларга жавоб қайтарганликлари учун ўзларини кутиб олган барча кишилардан миннатдор эканликларини айтди. Делегация бошлиғи Тошкентда зилзила оқибатларини тугатиш соҳасида жуда катта иш қилинганлигига таҳсин айтиб, Ўзбекистон халқига энг яхши истаклар билдирди.

Ўзбекистон ССР Олий Советги Президиуми Нидерландия бош штатлари делегацияси шарафига зиёфат берди. Бу зиёфат самимий дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

МОНГОЛИЯ ЭНЕРГЕТИКЛАРИНИНГ МАРРАЛАРИ

УЛАН-БАТОР. Янги беш йилликда Монголия Халқ Республикасининг ёқилғи-энергетика саноати аввалги йиллардагидек илдам суръатлар билан ривожланади, шу соҳадаги ишлаб чиқариш ҳажми эса 1980 йилга бориб 1975 йилдагига нисбатан 1,8-1,9 баравар кўпаяди. Ана шу кенг программани амалга оширишда Совет Иттифоқи, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатлар бизга ёрдам бермоқдалар. Монголия ёқилғи-энергетика саноати министрининг биринчи ўринбосари Хорлогийн Гончиг ТАСС мухбири билан суҳбатда шу гапларни айтди.

Монголия Халқ Республикаси кўмир саноатининг тўнғичи — Налайха шахтаси, энг йирик Шарин-Голь кўмир разрези, деб таъкидлади Х. Гончиг, СССРнинг ёрдами билан қурилди. Бу шахталар ҳозир реконструкция қилинмоқда ва кенгайтирилмоқда. Келгуси йилда Совет Иттифоқининг ёрдами билан янги кўмир разрези — Багануур конини ўзлаштиришга киришилади. Бу ерда йилига 2 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилади.

ЯНГИ ПОРТ ҚУРИЛМОҚДА

БРАТИСЛАВА. Словакия пойтахтида янги дарё порти қурилмоқда. Бу порт Европадаги энг йирик портларнинг бири бўлади. Қурилиш ишлари тамом бўлганидан кейин бу порт йилига 4,5 миллион тонна юкни қабул қилиб, жўната олади.

КЕНГ ПРОГРАММА

СОФИЯ. Бу йил Болгариядаги жамоат хўжаликларида бузоқларнинг учдан икки қисми сут ўрнини босадиган маҳсулот билан боқилади. Бу маҳсулот сигир сутидан 2,5 баравар арзон.

Болгария Халқ Республикасида тахминан ўн йил муқаддам шу маҳсулотдан фойдаланила бошланди. Тажриба Болгария мутахассислари тайёрлаган ана шу маҳсулот ғоят сифатли бўлиб, жаҳон стандартлари даражасига кўтарилганлигини кўрсатди.

МЎЛ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ ГАРОВИ

ХАНОЙ. Социалистик Вьетнамда ирригация иншоотларини қуриш ва модернизация қилиш соҳасидаги ишлар жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Жанубдаги Шонгбе вилоятида ирригация ишларида йил бошидан буён 54 минг деҳқон қатнашди. Улар қуриб битказган неча ўнлаб объектлар 11 минг гектар шолипоячи ва 32 минг гектар бошқа экинзорларни сув билан таъминлаш имконини беради. Шу давр ичида Зялой-Контум ва Миньхай вилоятларида (республиканинг жанубида) 20 дан зиёд ирригация иншооти — дамбалар, сув омборлари, насос станциялари қурилади. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ПРАГА**

Словакиянинг Ваг дарёси бўйидаги «Липтовска — Мара» гидроэлектростанциясининг 50 минг киловаттли сўнгги, тўртинчи турбоагрегати саноат учун ток бера бошлади. Шундай қилиб, ГЭС лойиҳадаги 200 минг киловатт қувватига етди.

Бошланган беш йилликда Мельник, Прунержов ва бошқа жойлардаги электростанцияларда йирик энергоблоклар фойдаланишга топширилади. 1980 йилга бориб Чехословакияда электро энергия ҳосил қилишни 79 миллиард киловатт соатга етказиш кўзда тутилади.

● **БОНН**

Германия Компартияси раисининг ўринбосари Г. Готье ГФР канцлери Г. Шмидтга мактуб йўллади. Г. Готье ўз мактубида Ғарбий Германия ҳукуматидан 20 йил муқаддам «совуқ уруш» авж олган даврда Германия Коммунистик партиясини тақиқлаб қабул қилинган қонунни бекор этиш йўлида чоралар кўришга даъват этади. ГКПни тақиқловчи қонуннинг ўз кучини сақлаб қолиши «касбларни тақиқлаш» практикасини оқлаш учун қўлланилмоқда ва кескинликни юмшатиш сиёсатига ҳамда Умумевропа кенгаши Якунловчи актига зиддир, деб таъкидлайди Г. Готье.

● **ЛОНДОН**

Англиянинг «Бэбкок энд уилкокс» деган энг катта энергомашинасозлик компанияларидан бирининг 50 минг ишчи ва хизматчиси ишдан бўшатилиш хавфи остида қолди. Бу фирма ички бозорнинг касод бўлиши туфайли буюртмалари бўлмагани учун инқироз ёқасига келиб қолди.

Эҳтимол тутилган шу компания инқирози юз бергуден бўлса, бу ҳол бошқа корхоналарга ҳам таъсир этиб, унинг оқибати мамлакат экономикаси ва жумладан энергия машинасозлик саноати учун ғоят жиддий бўлади.

● **ТОКИО**

Японияда цементнинг бозор нархини кўтариш мақсадида тузилган яширин цемент ишлаб чиқарадиган янги япон картели фош бўлди. «Убэ косан» фирмаси бошчилигидаги цемент ишлаб чиқарадиган 13 компания ўз маҳсулотларининг нархини айни бир вақтда 15 процент кўтаришга яширинча келишиб олган эканлар.

● **ДЕҲЛИ**

Шу йилнинг июлида Ҳиндистонда электро-энергия ҳосил қилиш 7 миллиард 307 миллион киловатт соатдан ошиб кетди. Бу — ўтган йилнинг июлидагига қараганда бир миллиард киловатт соат ортиқдир.

(ТАСС).

ЛИВАНДАГИ ВАЗИЯТ

БАЙРУТ. Ливанда ўнг христиан кучларнинг қуролли қисмлари билан миллий-ватанпарвар кучлар ва Фаластин Қаршилик кўрсатиш ҳаракати бирлашган отрядлари ўртасидаги кенг уруш ҳаракатлари давом этмоқда. Байрутнинг чеккаларида, тоғлик районларда ва мамлакатнинг шимолидаги Триполи шаҳри яқинида ғоят шиддатли жанглар бўлиб турибди.

Ўнг христиан безорилар ўзлари босиб олган Фаластин қочоқларининг Телль-Заатар лагерида бебошлик қилмоқдалар. Миллий ватанпарвар кучлар ва Фаластин Қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг кўп жангчилари ҳунрезлик қурбонлари бўлди. Ўнг Катаиб партияси раҳбарларидан бири Жмайель Фаластин қочоқларининг лагери тамомила яксон қилинади ва бутун районга бошқа ном қўйилади, деди. (ТАСС).

Г. ХОЛЛ СЎЗИ

НЬЮ-ЙОРК. «Дейли уорлд» газетаси АҚШ Коммунистик партияси бош секретари Г. Холлнинг Маиами савдо-саноат доиралари ва жамоатчилиги билан учрашиш вақтида сўзлаган нутқини босиб чиқарди.

Қўшма Штатлар ташқи сиёсатининг ривожланиши учун асос қилиб олиниши лозим бўлган йўлни ва бу сиёсатнинг ички ишларга таъсирини жиддий муҳокама қилиш пайти келди, деди Г. Холл. АҚШ тинч даврнинг энг катта ҳарбий бюджетига эгадир ва айни вақтда барча саноат мамлакатларидан кўра АҚШдаги ишсизлар сони жуда кўп. Бу аҳвол антикоммунизм ва «совуқ уруш» сиёсати оқибатидир. АҚШ 30 йил мобайнида шундай сиёсатни ўтказиб келди.

(ТАСС).

«ИШЧИЛАР ШАРТНОМАСИ»

Сантьягодаги Биндер кўчаси 341-уйда истиқомат қилувчи собиқ Чили авиакомпаниясининг хизматчиси Клаудио Бланко Толедо қамоққа олинди. Унинг қариндошлари Толедонинг қамалиш сабабларини жуда кўп суриштирдилар. Кейинчалик маълум бўлишича, Клаудио «Куатро Аламос» жазо лагерининг якка камерасида ётган ва бу ердан ҳар куни бошқа маҳбуслар билан оғир ишларга олиб борилган.

Клаудио Бланко Толедога ўхшаганлар Чилида жуда кўп.

Пиночетнинг яширин полицияси — ДИНА маҳбусларга оғир жазо бериб, уларни «Ишчилар шартномаси» деб номланувчи ҳужжатни имзолашга мажбур қилмоқда.

23 ёшли хизматчи Рауль Гонсалес Анхари ҳам худди шундай жазоланган. Уни хотини Гладис билан ўтган йили 25 декабрда хунта қамоққа олган. Ҳомиладор хотини Гладис оғир қийноқларга солинган, тўхтовсиз калтаклашлар оқибатида Раулнинг бир қулоғи эшитмай қолган, юрак фаолияти ёмонлашган, умуртқаси қаттиқ шикастланган.

«Куатро Аламос»да Раулни «Ишчилар шартномаси»ни имзолашга, ДИНАнинг хизматчиси бўлишга мажбур қилишган. Шунингдек, университетда бирга ўқиган собиқ дўстларини тутиб бериш тўғрисидаги «садоқат декларацияси»ни имзолашини талаб қилишган. Олий суд раиси Хосе Мария Эйсагирренинг «Куатро Аламос»га келишидан фойдаланиб, Рауль ўзининг оғир аҳволидан шикоят қилган. Шунинг учун у қайтадан қаттиқ қийноқларга солинган.

Раулни озод этиш, жуда бўлмаганда якка камерадан умумийсига ўтказишни сўраб қариндошлари ёзган мактубга ички ишлар министрлиги «якка камерада маҳбуслар ўзи ва давлат хавфсизлигини сақлаш» мақсадида тутилишини баён қилувчи жавоб беради.

«Интернэшнл геральд трибюн» газетасида бир ой аввал америкалик журналист Джоанн Омангнинг репортажи босилган. Бу журналист аёл «Трес Аламос» концлагерида бўлган ва бир неча аёллар билан суҳбатлашган. Маҳбус аёллардан бири: «Ишчилар шартномаси» янги жорий этилди. Кейинги пайтларда қамалганларнинг ҳаммаси ДИНАда ишлашга мажбур қилинмоқда. Ишга олинганларнинг баъзилари полиция томонидан яширинча ўлдирилади. Шунда полиция: «Улар бизда ишлаганлари учун коммунистлар ўлдиришди», — дейдилар, — деб гапириб берди.

Хунтанинг ички ишлар министри генерал Сесар Рауль Бенавидеснинг айтишича, маҳбусларнинг якка камерада номаълум муддатларда сақланиши «маҳбусларнинг хавфсизлигини сақлаш» мақсадида эканлиги, «ўртоқлари ўч олиши»дан ҳимоя қилиниши экан. Буларнинг барчаси сохталиги ҳаммага аён.

Мана, Чилида уч йилдан бери фашист режими ҳукм сурмоқда. Юзлаб аёллар ва эркаклар концлагерь ва қамоқларда бекордан-бекорга жазоланмоқдалар. Лекин ҳали биронта маҳбус ўз ўртоғини ўлдиргани ёки калтаклагани йўқ.

Чилиликлар кимлар қотил эканлигини жуда яхши биладилар. Қотиллар — Пиночет бошчилигидаги хунтадир. ДИНА тузган «ишчилар шартномаси» эса фашист режимининг инсон ҳуқуқига қарши яна бир жиноятидир.

Хосе Мигель ВАРОС.
(АПН).

Жаҳон революцион ҳаракати ва маочиларнинг кирдикорлари

Ҳозирги вақтда маоизм ўзини жаҳон революцион ҳаракатининг ҳамма отрядларига қарама-қарши қўювчи куч сифатида майдонга чиқмоқда. Унинг назарияси ва практикаси халқлар озодлик кураши қатнашчилари сафларининг бирлигини бузиш, жаҳон революцион жараёни ривожига халақит бериш мақсадини кўзлайди, деб ёзади «Коммунист вооруженных сил» журнали ўзининг 1976 йил 15-сонида. Маоизм Совет Иттифоқига ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларга асосий зарбани қаратмоқда. Пекин раҳбарлари жаҳон социализмига, халқаро ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатига қарши кураш заминида жаҳон империализмининг энг агрессив доиралари билан топишиб олдилар.

Маочилар революцион жараённинг ривожига социализм мамлакатларининг жуда катта таъсирини инкор қилиш билангина чекланмасдан, жаҳон социалистик системаси энди мутлақо мавжуд эмас, деган гапни исботлашга ҳам уринмоқдалар.

Маочилар социализм мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партияларга душманлик назари билан қарамоқдалар.

Кўпчилик социалистик мамлакатлар шаънига тухмат ёғдириш, шу мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларини «ревизионизм»да айблаш — эндиликда — антикоммунизмнинг бир турига айланиб қолган маоизмнинг социализмга зид ақидаларига асосланади, деб таъкидлайди журнал. Реал социализмнинг муваффақиятлари тўғрисидаги марксизм-ленинизм асосчиларининг васиятлари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисидаги ҳақиқатни яшириш бундай ақидаларнинг ғоявий-сиёсий мақсадидир. Маочилар Советларга қарши тухмат, уйдирмалар тўқиш йўли билан ҳокимиятни ўз қўлларида ушлаб қолишга ва мамлакат ичкарисида ўтказилаётган халқ манфаатларига зид сиёсатни оқлашга интилмоқдалар.

Маочилар ўзларининг қўпорувчилик ишларида социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги муносабатларга нифоқ солишга мўлжалланган тактикадан фойдаланмоқдалар. Улар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг характери ва мақсадларини, шу ташкилотга аъзо бўлган мамлакатлар ўртасидаги муносабатларнинг моҳиятини жўрттага бузиб кўрсатмоқдалар. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг иқтисодий қурилишдаги муваффақиятларини камситишга уринмоқдалар. Пекин социалистик мамлакатларнинг манфаатларини империалистларнинг ҳамлаларидан ҳимоя қилиш учун тузилган Варшава Шартномаси ташкилотининг фаолиятини қийшиқ кўзгуда кўрмоқчи бўлади. Шу ташкилотнинг Европада тинчликни сақлаб қолиш ишидаги жуда катта аҳамиятини инкор қилади.

Маочиларнинг хатти-ҳаракатлари, деб давом қилади журнал, социализм дунёси халқларининг, шу жумладан Хитой халқининг манфаатларига зиддир. Бу хатти-ҳаракатлар ер юзидаги ҳамма коммунистларнинг социалистик ҳамдўстликни ҳимоя қилиш, унинг қудратини ўстиришга ҳар тарафлама кўмаклашишдан иборат энг муҳим интернационал вазифасига мутлақо зиддир.

Маочилар ҳозирги замоннинг қудратли революцион кучларидан бири — халқаро ишчилар синфига ҳам душманлик назари билан қарайдилар.

Кейинги вақтларда Хитойда нашр этилган адабиётда ишчилар синфи тўғрисида керагидан ҳам ортиқча ёзилди. Ҳатто марксизм-ленинизм классикларининг революцион жараёнда ишчилар синфининг роли тўғрисидаги фикрлари ҳам тилга олинди. Амалда эса маочиларнинг ишчилар синфининг ўрни ва тарихий вазифалари тўғрисидаги марксизм таълимоти руҳини бузиб кўрсатишга, пролетариатни менсимасликка, унинг раҳбарлик ролини инкор қилишга уриниши мутлақо равшан кўриниб қолмоқда.

Маочиларнинг халқаро ишчилар синфига, айниқса иқтисодий жиҳатдан ривожланган капиталистик мамлакатлардаги ишчилар ҳаракатига муносабати буюк давлатчилик хурофотлари руҳи билан суғорилган. Маочилар пропагандасида умуман «халқаро ишчилар ҳаракати» деган ибора ишлатилмайди. Капитал мамлакатларидаги забастовка ҳаракатини тасвирловчи хабарларда меҳнаткашларнинг ташкилий чиқишлари, одатда, стихияли ҳаракатлар тарзида ифода қилинади. Пекин пропагандаси капитализм дунёсида кучайиб бораётган иш ташлаш ҳаракатини синфий жиҳатдан чуқур анализ қилиб бермайди.

Журнал Пекиннинг Хельсинкидаги Умумевропа кенгашига ва унинг Якунловчи актига муносабатига тўхталиб, маочи раҳбарлар Умумевропа кенгашининг бу муҳим ҳужжатини «қуруқ қоғоз» деб эълон қилганлигини қайд қилган.

Ҳозир, деб давом қилади журнал, маочилар билан Ғарбий Европадаги империалистик буржуазия энг реакцион гуруҳлари вакилларининг қандайдир уюшмаси вужудга келмоқда. Шу кучлар кўзлаётган мақсадлар нақадар хилма-хил бўлмасин, уларнинг ишчилар ва демократик ҳаракатга қарши кирдикорлари ҳақиқатда бир хил эканлиги сезилиб қолмоқда.

Маочиларнинг жаҳон социализмига ва халқаро ишчилар синфига миллий озодлик ҳаракатини қарама-қарши қилиб қўйиш, бу революцион кучларни пароканда қилиб юбориш йўлидаги уринишлари мустамлакачилик ва ярим мустамлакачилик зулмини улоқтириб ташлаган халқлар озодлик кураши манфаатларига хиёнаткорликдан бошқа нарса эмас. Маочиларнинг миллий озодлик ҳаракатида ишчилар синфининг етакчи роль ўйнашини назарга илмаслик йўлидаги уринишларининг ҳам марксизмга ҳеч бир алоқаси йўқ.

Ривожланаётган мамлакатларнинг коммунистик, миллий-демократик партиялари, ватанпарвар ташкилотлари миллий озодлик ҳаракатига Пекиннинг мафкуравий ва сиёсий ғаламисликлари зарар келтираётганлигини тобора яхшироқ англаб олмоқдалар. Улар миллий озодлик ҳаракатини маочилар мафкурасининг бузғунчилик таъсиридан ҳимоя қилиб, бу ҳаракатга илмий револю[illegible] назарияни сингдиришга и[illegible]тилмоқдалар. Миллий озод[illegible] ҳаракатини жаҳон социали[illegible]мидан ва халқаро ишчила[illegible] синфидан ажратиб қўйиш мақсадида маочилар тузган режалар барбод бўлди, деб ёзади пировардида журнал.

(ТАСС).

20 августдан 25 августгача районлар ва хўжаликлар ўртасида пахта териш ва тайёрлашга ҳозирликни ўзаро текширувдан ўтказиш, камчиликлар аниқланган тақдирда уларни тугатиш чораларини кўриш зарур.

Ғўзаларни дефолиация қилишда ердаги аппаратлардан ҳамма жойда фойдаланишга алоҳида эътибор бериш, шу аппаратлардан юқори сифатли ва самарали фойдаланишга эришиш зарур.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини 1976 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида»ги қароридан).

Республика ғаллакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу йил давлатга топшириладиган ғалла миқдорини 1 миллион тоннага етказишга қарор қилдилар, бу — планда белгиланганидан 465 минг тонна ва илгари қабул қилинган мажбуриятдагидан эса, 1,6 баравар кўпдир.

Республика чорвадорлари бир ярим йиллик план миқдорида емхашак тайёрлаш, чорва туёғини кўпайтириш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар. Улар янада интенсивлаш, ихтисослаштириш ва хўжаликлараро кооперациялаш негизида давлатга планда белгиланганидан ташқари 10 минг тонна гўшт, 60 минг тонна сут, 30 миллион дона тухум сотиш юзасидан ўз зиммаларига янги оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Дўстлик районидаги «Комсомол» совхозида дон учун маккажўхори ўрими қизғин давом этяпти. Совхоз меҳнаткашлари 340 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 33 центнер ўрнига 70 центнердан дон олишни мўлжаллашяпти. Суратларда: ўрим-йиғим пайти. Унгда механизатор Эргаш Зулпанов. У маккажўхори ҳосилини йиғиштиришда фаол қатнашмоқда.

В. Молгачев фотоси. (ЎзТАГ).

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИБ, ТЕРИМГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК!

ТАШАББУС ЖАСОРАТГА ЧОРЛАЙДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Поп районидаги Ленин орденли Ленин номли совхоз коллективининг «Сельская жизнь» газетасининг 1976 йил 13 июль сонида босилган «Мусобақага қўшилинг, пахтакор дўстлар» сарлавҳали мақоласи юзасидан қарор қабул қилган эди. Бу қарор совхоз коллективини, шунингдек, республикамиздаги барча пахтакорларни янги меҳнат зафарларига чорламоқда. Қуйида Ленин номли совхоз директори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати Аҳмаджон Одиловнинг мақоласи эътиборингизга ҳавола этилади.

— Совхозимиз пахтакорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини 1976 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида»ги қарорини зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Бу қарор пахта йиғимтеримини муваффақиятли ўтказиш, самарадорлик ва сифатни оширишда барча хўжаликлар, ҳаммамиз ва ҳар биримиз учун жанговар программадир. Совхозимизда шу қарор асосида ғўза парваришини авж олдириш, йиғим-теримга пухта тараддуд кўриш юзасидан махсус тадбирлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Совхозимиз ташаббускор хўжалик ҳисобланади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бизнинг «Сельская жизнь» газетасида босилган «Мусобақага қўшилинг, пахтакор дўстлар» сарлавҳали ташаббусимизни маъқуллаб қарор қабул қилди. Бу биз пахтакорларга билдирилган жуда катта ишонч бўлиб, уни ҳалол меҳнат билан оқлаш шарафли бурчимиздир.

Пахтакорларимиз бу йил 16 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга азму қарор қилдилар. Бу ўтган йили тайёрланган пахтага нисбатан 4 минг тонна кўп демакдир. Ҳосилдорликни гектар бошига 45 центнерга кўтаришимиз зарур. Ёки, бошқачасига айтганда, бир йилда ҳосилдорликни гектар бошига 5,8 центнер оширамиз.

Механизаторларимиз фидокорлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Чигит экишдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишларнинг деярли ҳаммаси машиналар гарданига ортилган. Механизаторларимиз кўп, юқори сорт, таннархи арзон пахта етиштиришда байроқдорлик ролини ўйнамоқдалар. Улар бу йил етиштирилаётган ялпи ҳосилнинг 90 процентини машиналарда теришга сўз бердилар. Механизаторларимизнинг сўзи билан иши бир.

Биз бу йил ҳосилдорликни 5,8 центнер кўтаришга аҳд қилган эканмиз, бунда қуйидаги резервларни назарда тутдик. Чигитни энг яхши агротехника муддатида экканмиз, ҳар гектар ерда ўтган йилдагидан 26—30 минг туп кўп кўчат бўлишини таъминлаганмиз. Июль ойида ғўза парваришини уюшқоқлик билан ўтказдик. Август ойида парваришни янада кучайтириб, ҳосил ёнига ҳосил қўшмоқдамиз. Ҳозир хўжалигимиз бўйича ҳар туп ғўзада 8-10 та тўқ кўсак бунёдга келтирилди. Гектаридан 50-55 центнердан «оқ олтин» хирмонни кўтариш учун курашаётган Маҳкам Ҳолматов, Нурмуҳаммад Холибоев, Эргаш Нуриддинов, Убайдулла Йўлчибоев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг ғўзалари янада серҳосил бўлиб ўсмоқда.

Республика партия ва ҳукуматининг қарорида кўрсатиб ўтилганидек, август ойи ҳосилга-ҳосил қўшиш ойидир. Шу ойда астойдил меҳнат қилган деҳқонлар кузда пахтадан катта хирмон кўтариб, эл-юрт олдида берган сўзининг устидан чиқади, юзи ёруғ бўлади. Биз шуни назарда тутиб август ойини ғўза парваришида зарбдор ой деб эълон қилдик. Мана, бу ойнинг дастлабки ўн беш куни ўтди. Натижа қандай бўлди?

Ҳамма майдонларда икки марта, ғўзаларнинг ўсиш-ривожланиши талабга жавоб бермайдиган айрим майдонларда уч марта комплекс парвариш ўтказдик. Натижада ғўзаларимиз ёппасига серҳосил бўлиб ўсмоқда. Культивация билан суғориш бир-бирига боғлаб олиб борилиши туфайли ҳосил нишоналарининг тўкилишига асло йўл қўйилмаётир, аксинча, шоналар гулларга, гуллар эса кўсакларга айланиб, салмоғи ортмоқда.

Шу кунларда ғўзаларнинг ҳосил шохи ўсиб, бир-бирига киришиб кетди. Бундай кезда механизаторлар айниқса сергаклик билан иш олиб боришлари талаб этилади. Акс ҳолда шохлар синиши, ҳосил нишоналарига путур етиши мумкин. Бунга йўл қўймаслик учун тракторларнинг ишчи органларига тўсиқлар ўрнатилган. Механизаторларнинг кунлик иш нормаси бир оз камайтирилди. Лекин улар тонг саҳарда ишга чиқишлари, қош қорайгунча жасорат кўрсатиб ишлашлари туфайли кунлик графикни ошириб бажармоқдалар.

Август ойида ғўзаларнинг сувга бўлган талаби ортади, боиси, ўсимлик шу ойда ҳосилга-ҳосил қўшиб, кўсаклар салмоғини оширади. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, ғўзаларни суғориш бир ҳафта кечиктирилса, 30—35 процент ҳосил нишоналарини тўкиб юборади. Ёки устма-уст суғорилган ғўзалар ғовлаб кетиб, кам ҳосилли бўлиб қолади. Теримда машиналарга катта умид боғланаётган ҳозирги шароитда бундай нуқсонларга йўл қўйиш асло мумкин эмас.

Мутахассисларимиз тажрибакор деҳқонлар билан ҳамкорликда ҳамма майдонларни бирма-бир кўздан кечириб чиқдилар, ғўзаларнинг сувга бўлган эҳтиёжини батафсил ўрганиб, махсус тавсиялар ишлаб чиқдилар. Кўчат қалин қолдирилган бу йилги шароитда узоғи билан 20 августга қадар эгатлар бўйлаб, шундан кейин эса эгат оралатиб ғўзаларни суғорамиз. Бирор туп ғўзанинг чанқаб қолишига ёки ғовлаб кетишига йўл қўймаймиз. Айни кезда ҳар қатра сувдан маълум мақсадни кўзлаб фойдаланамиз. Тунги сувчиларга 20 процентгача камайтирилган норма белгиланди.

Ҳозир ғўзалар ғоятда нозик паллага кирди. Ҳарорат пасаймаяпти, натижада ўсимликнинг сувга бўлган талаби ортяпти. Вазиятни ҳисобга олиб сувчилар сонини кўпайтирдик. Совхозимизда тузилган сифат комиссияси культивация ва суғориш ишларининг бориши устидан қаттиқ назорат олиб бормоқда. Улар ҳосил тақдири учун курашни бош масала қилиб қўймоқдалар. Биз август ойининг охирига қадар ҳамма майдонларда яна икки марта, нисбатан кам ҳосилли участкаларда эса уч марта комплекс парвариш ўтказамиз.

Бу йил кўп чоралар кўрилишига қарамай, об-ҳаво иссиқ келиши туфайли қишлоқ хўжалик зараркунандалари йўқолмаётир. Айниқса, кўсак қурти ҳосилга хавф солмоқда. Мутахассисларимиз махсус постлар тузиб ҳар бир картани синчковлик билан кўздан кечирмоқдалар. Ҳашарот ёки касаллик аниқланган жойда дарҳол профилактик чоралар кўрмоқдалар.

Механизаторларимиз пахта йиғим-теримига пухта тараддуд кўрмоқдалар. Бу йил унумдор далаларимизда 85 та терим машинаси ишлайди. Ҳар бир машинани икки механизатор бошқаради. Қайси картада ким терим ўтказиши ҳозирдан белгилаб чиқилди. Машина теримига ажратилган пайкалларнинг ғўзалари агротехника қоидалари асосида парвариш-ланмоқда. Шуни айтиш керакки, суғориш ҳамма майдонларда, хусусан машина теримига ажратилган майдонларда «шарбат» усулида ўтказилмоқда.

Механизаторларимиз ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар. Икки қаторли ҳар бир машинада 130 тоннадан, тўрт қаторли машинада эса камида 250 тоннадан пахта терилади. Донгдор механизаторларимиз бункерлардан кўзда тутилганига нисбатан 1,5 -2 баравар кўп ва сифатли пахта териш мажбуриятини олдилар. Теримда машиналар ҳал қилувчи роль ўйнайди. Ҳамма машиналарни ремонтдан чиқариб, мавсумга шайлаб қўйдик.

Хўжалигимизда 120 та тележка бор. Уни ҳам тайёрлаб қўйдик. Тўкилган пахтани терадиган, кўсак узадиган ва чувийдиган механизм-агрегатлар ремонти ҳам тугалланди. Механизаторлар билан транспорт ходимларининг йиғилишини ўтказиб, галдаги вазифалар ва уни муваффақиятли бажариш йўллари ҳақида батафсил маслаҳатлашиб олдик.

Дефолиацияни ҳар туп ғўзада икки-учта кўсак очилганда ўтказамиз. Кўсакларнинг 60-70 проценти очилганда эса машина теримига киришамиз. Биз бу йил 15 сентябрдан бошлаб ҳамма машиналарни ишга тушириш ва тўла қувват билан ишлатишни кўзда тутмоқдамиз. Ҳамма нарсани шунга мослаб шайламоқдамиз.

Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг қарорида пахта йиғим-терими билан боғлиқ бўлган ҳамма ишларни тезкорлик билан тугаллаш, 20 августдан 25 августгача пахта териш ва тайёрлашга ҳозирликни ўзаро текширишдан ўтказиш, камчиликларни дарҳол тугатиш зарурлиги таъкидланган. Биз ана шу фурсатда бўлимлар ва бригадалараро яна бир карра текшириш ўтказамиз, пахта теримини ташкилий жиҳатдан пухта тайёргарлик билан кутиб оламиз.

Совхозимиз коллективи қардош пахтакор республикалар пахтакорлари билан ҳамкорликни тобора мустаҳкамламоқдалар. Бу ҳамкорлик пахтадан юқори ҳосил етиштиришдаги тажрибаларни кенг оммалаштиришда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Биз бундан кейин ҳам қардош республикалар хўжаликлари билан мусобақани кучайтираверамиз.

Аҳмаджон ОДИЛОВ,
Наманган область, Поп районидаги Ленин орденли Ленин номли совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати.

ТАРАДДУД

Съездлар йилида она-Ватанга 5 миллион 300 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш, шундан 3 миллион тоннасини машиналарда теришдек улкан вазифани муваффақиятли ҳал этишга муносиб ҳисса қўшиш — колхозимиз меҳнатчиларининг жанговар шиорига айланган. Бу муҳим вазифани муваффақиятли адо этиш учун биз яқинда матбуотда эълон қилинган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини 1976 йилги пахта ҳосилини териш ҳамда тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида қарорида баён этилган вазифаларга қатъий амал қилиб иш олиб бораётирмиз.

Ҳозирги долзарб кунларда ғўза парваришини бўшаштирмаган ҳолда ҳосил йиғим-теримига ҳам пухта тайёргарлик кўрилаётир. Мавжуд 34 терим машинаси ремонтдан чиқарилди.

Техника ремонтини қисқа муддатларда сифатли ўтказиш мақсадида махсус ремонтчилар бригадаси ташкил этганмиз. 15 кишидан иборат бу коллективга Ёндош Эргашев бошчилик қиляпти.

Колхозимиз деҳқонлари бу йил 1200 гектар ерга ипак пахта, 2000 гектар ерга оқ пахта экишган. Она-Ватанга 12 минг тонна «оқ олтин» топширамиз. Шундан 3,5 минг тоннаси ипак пахта. «Зангори кема»лар билан пландаги 4 минг тонна ўрнига 6 минг тонна пахта терамиз. Мавсумда ҳар бир агрегат билан камида ўртача 170 тоннадан пахта теришга эришилади. Пўлат Шаропов, Ширин Қаюмов, Бако Шодмонов, Омон Икромов, Баҳром Ашуров, Ризо Жабборов сингари азамат механизаторларимиз 250-300 тоннадан пахта териш мажбуриятини олишди.

Терим машиналари группа усулида ишлатилади. Уларга кимлар раҳбарлик қилиши белгилаб қўйилди. Ҳар бир группага иккита кўчма устахона ва ёқилғи ҳамда мойлаш материалларини ташийдиган махсус машиналар ажратилди. Кўчма устахоналар муҳим эҳтиёт қисмлар билан тўла таъминланади, уларда малакали мутахассислар ишлайди.

Колхозимизда 200 механизатор бор. Бу эҳтиёжимизни тўла қондира олмайди. Шуни ҳисобга олиб, 50 нафар йигит-қизни механизаторлар тайёрлайдиган махсус курсларда ўқитаётирмиз.

Терим машиналари учун ажратилган участкаларнинг ғўзалари машинабоп қилиб ўстириляпти. Ҳозирга қадар бу майдонларда беш марта комплекс ишлов ўтказилди. Икки марта оби-ҳаётга қондирилди. Ҳар туп ғўзада ўртача 9-11 тадан бўлиқ кўсак бор. Терим пайтигача чамандек очилган чаноқлар сони 14-15 тага етказилади. Бу ҳар гектар майдондан 35-40 центнердан ҳосил кўтарилади, деган сўз.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Нўъмон Нажмиддинов, Ленин орденли Низом Шамшиев, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ислом Муҳиддинов, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Нарзулла Муҳайёев каби тажрибали пахтакорлар бошчилик қилаётган бригада коллективлари гектаридан 50 центнердан хирмон кўтаришни мўлжаллашяпти. Бу бригадалар етиштирилган ҳосилнинг 80 процентини машиналар билан териб олишади.

Хўжалигимиз азаматлари бу йил етиштирилган ҳосилни бир ой мобайнида йиғиб-териб олиб, социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришга аҳд қилишган. Бу ишни амалга оширишда машиналар бизнинг асосий ёрдамчимиз бўлади.

Колхозимиз уруғлик пахта етиштириш соҳасида ҳам муҳим тадбирларни амалга ошираётир. Бу йил уруғлик учун 2 минг тонна ипак пахта берилади. Ундан 1200 тонна уруғлик чигит олиш мумкин.

Пахта йиғим-терими мавсуми кунларида мингдан ортиқ киши бу ишда фаол қатнашади. Улар терган пахтани даладан тўппа-тўғри тележкалар билан қабул пунктларига жўнатилади. Ҳозир керакли тош-тарозилар тахт қилиб қўйилди, йўл ва кўприклар ремонтдан чиқарилди.

Айни кезда ғўза парваришига ҳам бутун диққат-эътиборимизни қаратганмиз. 80 та чопиқ трактори, 200 механизатор, 350 нафар сувчи тинимсиз меҳнат қилаётир. 40 дан ортиқ машина ва тележкалар далаларга маҳаллий ўғит ташияпти. Ўғит ғўза қатор ораларига «шарбат» қилиб оқизиляпти. Хуллас, ҳамма иш мўл ҳосил етиштириш ва уни нобуд қилмай йиғиб-териб олишга қаратилган.

Саттор ЖАББОРОВ,
Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

ЭРТАГИ КУН ТУРСУНОЙЧИЛАРИ

Гагарин район комсомол-ёшлари ўз меҳнатлари билан республикада донг таратганлар. Улар районда ўтган беш йиллик топшириқларини ошириб бажарилишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишди. Эндиликда ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этишда ҳам жонбозлик кўрсатишмоқда. Районнинг Шаҳзода Ҳусанова, Донахол Салимжонова, Гулсара Йўлдошева, Норой Ҳайдарова, Шарофат Қораева, Санақол Нормўминова, Гулсоат Абдиева, Мамлакат Жовлиева сингари ҳар йили терим машиналари бункерларидан 200-250 тоннадан пахта тўкаётган дала гвардиячиларининг ғайрат-шижоатлари кўпларни ҳайратга солган.

Яқинда райондаги 100 нафар қиз механизатор бўлишга қарор қилишди. Ҳозир район хўжаликларида жами 8 жойда механизаторлар тайёрлаш курслари ишлаб турибди. Унинг биринчи босқичини 90 нафар турсунойчи битириб чиққан бўлса, иккинчи босқичда 60 киши таълим олмоқда. Курс тингловчиларига совхоз инженерлари, механик ва илғор механизаторлар таълим беришяпти.

М. АЗИМОВ,
Сурхондарё области.

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИ

ПАРВОЗГА ҚАНОТ

Оҳунбобоев районидаги 1-«Май» колхози механизатори Мўминжон УСМОНОВГА.

Ҳурматли ҳамкасбим Мўминжон Усмонов!

Янги беш йилликнинг биринчи йилида республикамиз пахтакорлари ўз зиммаларига нечоғли катта ва масъулиятли вазифаларни олганлиги сиз билан бизга яхши маълум. Она-Ватан хирмонига 5 миллион 300 минг тонна қимматбаҳо хом ашё етказиб бермоқчимиз. Бу, эл-юрт ҳақли равишда дала гвардиячилари деб ном берган сиз ва бизга ўхшаш минглаб, ўн минглаб механизаторларнинг биринчи галдаги жонажон ишимиздир.

Колхозимиз райондаги йирик, юки салмоқли хўжаликлардан. Аввал баҳорданоқ мўътабар йиғилишлар минбаридан туриб, 2350 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтарамиз деб сўз бериб қўйганмиз. Бу, хўжалигимиз давлатга 10 минг тонна «оқ олтин» етказиб беради деган гап. Хўш, улкан хирмон учун қандай кураш олиб бормоқдамиз?

Ўзингизга маълум, пахтакор деҳқон учун, хусусан, механизатор учун, бекорчи, аёқни узатиб ўтирадиган фаслнинг ўзи йўқ. Қиш ичи далаларга ўғит ташиган бўлсам, баҳор ойларида ерларни бороналадим, ўзим бириктилган Ҳошимжон Йўлчиев бошлиқ 15-бригаданинг 77 гектар майдонига чигит экдим. Қўшқулоқ бўлиб кўзга ташланган ғўзаларни авайлаб культивация қилдим. Қуйингки, ҳозир шиғил-шиғил кўсак тугаётган, нақ белга уриб турган ғўзалар бешинчи марта парваришланаётган экан, бунда менинг ҳам улушим бор.

Бригадамиз 77 гектар майдонда пахта етиштираётганини юқорида айтиб ўтган эдим. Коллективимиз самарадорлик ва сифат беш йиллигининг дастлабки йилида янги марраларни кўзлаб турибди. Ўтган йили гектаридан 31 центнердан хирмон кўтарган эдик. Йил бошиданоқ бригада аъзолари ўзаро келишиб олиб, ҳар гектар ер ҳисобига 40 центнердан ҳосил оламиз, деган қарорга келдик.

Ана шундай кўтаринки руҳ ва ғайрат-шижоат билан меҳнат қилаётганимизда дилларни тўлқинлантирувчи воқеанинг шоҳиди бўлдик. Матбуотда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг мирзачўллик пахта устаси Р. Ҳайдаров етакчилик қилаётган бригада аъзоларига йўллаган мактубини ўқидик. Ўртоқ Л. И. Брежнев мактубидаги пахтакорлар шаънига айтилган иссиқ ва самимий сўзлар масъулиятли вазифалар ҳеч шубҳасиз бизнинг фаолиятимиз учун ҳам тааллуклидир. Колхозимизда ана шу хатга бағишлаб ўтказилган йиғилишда бригадамиз аъзолари янги маррамиз — 45 центнер! деб оширилган мажбурият қабул қилдилар. Шундай қилиб, она-Ватан бизнинг бригадамиз пахтакорларидан қарийб 400 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олади.

Биз июль ойини ҳосил тўплаш ойи деб эълон қилган ва шунга яраша ишлаган эдик. Август ичи ҳам шу шиор остида меҳнат қиламиз. Ғўзаларни озиқлантириш тугади ҳисоб. Ҳозир ҳар туп ғўзада 7-8 тадан тўқ кўсак санаш мумкин. Шахсан мен ўзим, ривожланишдан орқада деб ҳисобланган майдонларда қатор ораларига ишлов беряпман. Бу майдонлардаги ғўзаларни ҳам серҳосил далаларга айлантиришнинг пайидан бўляпмиз.

Ҳурматли мусобақадош дўстим! Мен ўн йилдан кўпроқ вақтдан буён механизаторлик қиламан. Фаслларим — чигит экиш, қатор ораларини ишлаш, ҳашаротга қирон келтириш билан ўтади. Йиғим-терим палласида эса прицепчилик қиламан. Териб олинган ҳосилни пешма-пеш давлат омборларига етказиб бериш масъулиятини ўзингиз биласиз. Йиғим-терим кампанияси даврида бригадамиз далаларида етиштириладиган қарийб 400 тонна «оқ олтин»ни ташиб бераман. Бошқа бригадаларга ҳам, шубҳасиз бу ишда ёрдам бериб тураман.

Эл: механизатор — деҳқон оғирини енгил қилувчи деб бежиз айтмаган. Келинг, дўстим, шунга муносиб иш тутайлик!

Аҳмадали ҲОЛИҚОВ,
Оҳунбобоев районидаги Ленин номли колхоз механизатори.

КАМАРБАСТАМИЗ

Оҳунбобоев районидаги Ленин номли колхоз механизатори Аҳмадали ҲОЛИҚОВГА

Ассалом алайкум, ҳурматли Аҳмадали!

Сиз ишлаётган номдор Ленин номли колхоз билан бизнинг хўжалигимиз пахтакорлари кўп йиллардан бери мусобақалашиб, беллашиб келадилар. Гапнинг сирасини айтадиган бўлсам, сизлардан ўрганган ва яна ўрганадиган яхши ишлар кўп. Энг яхши тажрибаларингизни ўз ишимизда қўллаб келяпмиз.

Хатингиз, ундаги самимий, илиқ гапларингиз менга қаттиқ таъсир қилди. Дилимдаги гапларни ёзибсиз. Партиямизнинг шонли XXV съезди бўлиб ўтган, бутун мамлакат янги бунёдкорлик беш йиллигига қадам қўйиб, мўъжизалар яратаётган ҳозирги пайтда биз пахтакорлар олдида ҳам ҳар қачонгидан масъулиятлироқ вазифалар турибди.

Сиз ўз мактубингизда таъкидлаб ўтганингиздек, пахта етиштириш жараёнидаги оғир меҳнат механизаторлар зиммасига тушади. Бинобарин, биз деҳқоннинг оғирини енгил қилишга даъват этилганмиз. Мен меҳнат қилаётган Ҳомиджон Йўлдошев бошлиқ бригада аъзолари 120 гектар майдонда деҳқончилик қилади. Ўтган йили ҳар гектардан 34 центнердан пахта йиғиб-териб олган эдик. Бу йил кишиларимизнинг руҳи, кайфияти ҳар қачонгидан тетик. Пахтакорлар ҳақида қилинаётган оталарча ғамхўрлик, уларнинг шаънига айтилаётган илиқ сўзлар кишиларимизни беҳиҳоя руҳлантириб юборди. Биз барча имкониятларимизни чамалаб, ўзаро маслаҳатлашиб, бир қарорга келиб қўйдик. Ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил олинади. Бу — ўтган йилдагига нисбатан ҳосилдорлик гектар бошига 11 центнердан оширилади, демакдир. Бу — меҳнат билан бунёд бўлади.

Энди бу юксак маррани эгаллаш учун қандай иш олиб борилаётгани ҳақида икки оғиз тўхталиб ўтмоқчиман. Биз аввало, барча майдонларда кўчатнинг тўла бўлишига эришдик. Культивацияни, ўғитлашни энг қулай агротехника муддатларида ўтказдик, ғўзани вақтида қондириб суғордик. Хусусан, ғўзани озиқлантириш ва суғоришда илғор агротехника ва энг яхши тажрибаларга суяниб иш тутдик. Озиқлантириш асосан июлнинг иккинчи ўн кунлигида тугалланди. Вегетация давридаги барча ишларни маромида ўтказдик десам, ҳақ гапни айтган бўламан.

Энди, ҳурматли мусобақадошим, ўз фаолиятим ҳақида икки оғиз сўз. Йигирма йилдан буён механизаторлик қиламан. Бригадамиздаги барча майдонларга чигит экдим, парваришни ҳам, озиқлантиришни ҳам ўзим ўтказяпман. Ҳозир далаларимизга боққан кишининг кўзи қувонади: ҳар туп ғўзада 8-9 тадан тўқ кўсак санаш мумкин. Гул ва шоналарни санаб тугатиб бўлмайди. Булар — 45 центнерлик хирмоннинг ёрқин нишонаси.

Мана, ўн йилдирки, машинада пахта тераман. Ўтган йили агрегатим бункеридан қарийб 300 тонна пахта тўккан эдим. Агрегатда пахта теришда ҳам ўтган йилги маррадан ўзиб кетиш ниятим бор. Бу йил тўрт қаторли «Ўзбекистон» терим машинаси билан 400 тонна «оқ олтин» териб беришга қатъий аҳд қилиб турибман. Бригадамиз пахтаси асосан машиналар билан териб олинади.

Куни кеча тожикистонлик мусобақадошлар колхозимиз, жумладан, бизнинг бригадамиз далаларида бўлишди. Улар тўпланган ва тўпланаётган ҳосил салмоғига қараб: «Шубҳасиз мажбуриятларингизни бажарасизлар» — дейишди. Дўстларимизнинг илиқ сўзлари бизга қанот бағишлади. Биз августни ҳам ҳосил тўплаш ойи деб эълон қилдик. Гарчи ғўзани озиқлантириш ниҳоясига етган бўлса-да, ривожи ва ҳосили бундайроқ деб ҳисобланган майдонларга «шарбат» оқизишни давом эттиряпмиз. Худди ана шундай майдонларга мен ҳам ишлов беряпман. Парвариш камида 25 августгача давом этади.

Мўл ҳосил курашчиларининг биринчи сафларида механизатор боради. Сиз хатингизда айтганингиздек, у ҳамма фаслда ўзини кўрсата олади. Ҳа, биз эл иши учун доимо камарбастамиз!

Мўминжон УСМОНОВ,
Оҳунбобоев районидаги 1 «Май» колхози механизатори. Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.

АХБОРОТ

ФАРҒОНА

Қува «зебо»си

Қува — республикамиз харитасида яқиндагина пайдо бўлган кенжа шаҳарлардан бири. Лекин шаҳар тез ўсмоқда, кундан-кун обод бўлиб бормоқда. Куни кеча Қува марказида ўзбек меъморчилигининг энг яхши сифатларини ўзида мужассамлаштирган икки қаватли кўркам бино қуриб битказилди. «Зебо» деб номланган бу бинонинг биринчи қаватида гастроном, иккинчи қаватида чойхона жойлашган.

Томошабинларга туҳфа

Фарғона шаҳридаги Максим Горький номли ўзбек драма ва комедия театри ижодий коллективи томошабинларга янги саҳна асарини тақдим этди. Маҳаллий драматург Малика Мирзаева қаламига мансуб бўлмиш бу асар «Сўнгги фожиа» деб аталади. Унда жоҳиллик, худбинлик каби иллатлар устидан аччиқ кулинади. Асарни талантли ёш режиссёр Носир Отабоев саҳналаштирган.

Хизмат—беминнат

Бувайда райони меҳнаткашлари ҳозирги пайтда маиший хизматнинг деярли қирқ туридан баҳраманд бўлаётирлар. Районнинг бир неча қишлоғида тикувчилик цехлари, радио-телевидение ҳамда электр асбоблари ремонти цехлари, қабул пунктлари ишлаб турибди. Яқинда район марказида янги маиший хизмат уйи қурилиб фойдаланишга топширилди. Унга кийимларни химиявий усулда тозаловчи ГДРда ясалган «Спицина» маркали янги тезкор агрегат ўрнатилди.

Хўрандалар учун

Фарғона шаҳри марказида, Марғилон сойи қирғоғида замонавий, улкан бино қад кўтарди. Бино бир неча бўлимлардан иборат. Унда миллий таомлар тайёрланувчи ошхона, чойхона бор. Хўрандалар янги комплекс хизматидан миннатдор.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТОШКЕНТ

Медицина билимлари—оммага

Республика «Билим» жамияти правленияси қошидаги медицина билимларини пропаганда қилиш илмий-методика советининг ташаббуси билан куни кеча Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги Калинин маҳалласида турмуш гигиенаси масалаларига бағишланган лекция ва суҳбатлар кечаси ўтказилди. Унда райондаги 4-тери-таносил диспансерининг малакали врачларидан Н. Насиҳова аҳоли ўртасида учраб турадиган баъзи бир юқумли касалликларнинг келиб чиқиш сабаблари, врач Ф. Долимова юқумли ошқозон-ичак касалликларидан сақланиш тўғрисида сўзлаб бердилар.

Ўзбекистон ортопедия ва травматология илмий-текшириш институти директори ўринбосари, профессор О. Шокиров болалар ва катталар ўртасида учраб турадиган ҳар-хил шикастланишлар ҳамда баъзи бир оилаларда содир бўладиган туғма суяк хасталиклари ва уларни келтириб чиқарувчи салбий омиллар тўғрисида гапириб, уларнинг олдини олишда ота-оналарнинг вазифалари ҳақида фойдали маслаҳатлар берди.

Ҳовли ва кўчаларни озода сақлаш, маданий оқартув ишларини олиб бориш, санитария-гигиена қоидаларига оғишмай риоя қилиш масалаларига ҳам тўхталиб ўтилди.

Учрашув охирида қизиқарли савол-жавоблар бўлди.

А. АЗИЗОВ.

ҚУИИ ФИЗКУЛЬТУРА КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ЁШЛАР СЕВГАН ЖОЙ

Зарафшонга борганимизда анча кеч бўлиб қолган эди. Шаҳар марказидан ўтиб борар эканмиз, шўх болаларнинг ҳайқириғи эшитилиб турган чароғон спорт комплекси диққатимизни ўзига тортди.

Спорт комплекси бундан салкам 3 йил аввал барпо этилганди. Халқаро стандартлар асосида қурилган бассейн 3 та катта ҳовуздан иборат бўлиб, трибуналари 1500 кишига мўлжалланган. 50 метрлик катта бассейн 8 сув йўлкасига эга. Сувга сакраш учун қурилган минорадан 10 метргача баландликдан сакраш мумкин. 20х20 метр катталикдаги кичик бассейн сузишни ўрганаётган болалар учун хизмат қилади. Спорт комплексининг бу қисмида шунингдек, сузувчилар ўқув-машғулоти учун махсус спорт зали, фин ҳаммоми, оғир атлетика ҳамда кураш заллари ҳам мавжуд.

Навоий шаҳридаги Ю. Гагарин номли болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг филиали ҳисобланган группаларда 200 дан ортиқ болалар тажрибали педагоглар раҳбарлигида сузиш алифбесини қунт билан ўрганмоқдалар. И. Салтиков ва Г. Ким бошчилик қилаётган группалар сузиш ҳавзасида ҳафтада 4 мартадан шуғулланади. Зарафшонда ҳам сузиш бўйича махсус синфлар бор. 3- ва 4-синф ўқувчиларидан ташкил топган бу синфларда 75 ўқувчи таълим оляпти.

СССР спорт мастери В. Полтарацкий бошқараётган сувга сакровчилар секциясида 51 ўқувчи таълим оляпти. Уларнинг командаси республика миқёсидаги мусобақада иккинчи ўринни олди. Бу мусобақада Г. Содиқов спорт мастерлигига номзод талабларини бажарди. С. Сковнин ва А. Бакулинлар Ўзбекистон мактаб ўқувчилари терма командаси сафида Львов шаҳрида ўтказилган Бутуниттифоқ мактаб ўқувчилари спартакиадасида иштирок этишди.

Қарийб 150 киши шуғулланаётган боксчилар секциясини жамоатчи-тренерлар А. Рубен, В. Мушников, Ю. Сарсонбоевлар бошқармоқдалар. Ёш чарм қўлқоп усталаридан И. Лузанов ва А. Селачев республика биринчилиги совриндорлари бўлишган. Самбо ва дзюдо кураши секциясининг раҳбари, спорт мастери В. Калюпанов ўз шогирдларидан айниқса мамнун. Бухоро область терма командаси дзюдо бўйича республика мусобақасида иккинчи ўринни эгаллади. Унинг составида зарафшонлик олти нафар спортчи бор эди.

Спорт комплексидан узоқлашаётган вақтда бир группа туристларга дуч келиб қолдик. Биринчи разрядли альпинист В. Тарасов раҳбарлигидаги туристлар янги маршрут бўйича саёҳатга кетишаётган эканлар. Ҳа, Зарафшондаги улкан спорт комплекси тонготардан кечгача спорт билан ошнолашганлар билан гавжум.

А. ИМОМХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг катта бир залида Эрон халқ амалий санъати намуналари намойиш этилмоқда. Бундан бир неча аср муқаддам ижод этилган бу асарлар томошабинларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Суратда: [чапдан] 1. Музейнинг илмий ходими Клара Маъмурова кўргазма экспонатларини кўздан кечирмоқда. 2. Эрон халқ амалий санъатидан бир лавҳа.

А. Усмонов ва Ш. Хўжаев фотолари. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

БИЗ ШУНДАЙ ЯШАЙМИЗ

Оппоқ тонг. Қўни-қўшниларнинг уйларида, менинг уйимда куй янграяпти. Болалар овози эшитиляпти. Қалбимда бир олам ҳаяжон ишга отланаман. Одамларнинг кўзларида илиқ табассум, меҳр. Яшаш қанчалар гаштли!

Автобус бекатига келаману кўзларимга ишонмайман. Қизиқ, кеча ўзгача ҳол эди-ю бугун...

Кеча бир бўёқчи аёл бекатга ўрнатилган скамейкани шунчалар ихлос билан бўяр эди-ки, кишилар унинг ишига мароқ билан қарабқараб қўяр эдилар. У катта вазифани адо этмаётган эсада, мен унинг меҳнатини улуғлагим келарди. Ахир у ҳар куни, ҳар соатда одамлар хизматида бўладиган бир оддий буюмни чиройли қилишга интиляпти, гўзаллик бағишлаяпти.

Бекатдаги одамлар-чи?! Уларнинг бири шу аёл учун, минглаб ватандошларимиз учун нон ёпмоққа завод томон ошиқаётгандир. Бири эса пойафзал ишлаб чиқаришга ёки газлама тўқишга фабрикаси сари отлангандир. Хуллас, бизда «Ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун» меҳнат қилади. Яшаш учун меҳнат қилади.

Аёлнинг чаққон, уддабурро қўлларига қараб минглаб, миллионлаб ана шундай қўлларни тасаввур этаман. Бу қўллар асрларга етгулик уйлар қураяптилар, бу қўллар қақроқ чўл ўрнида боғлар яратяптилар, бу қўллар порлоқ келажакка олтин пойдевор қўяяптилар. Одамларга қойил қоламан. Беш йиллик планларини муддатидан олдин бажараётган қўлларга қойил қоламан. Қўллар қудратига тасанно!

Бугун яна шу бекатга келдиму кўзимга ишонмай қолдим. Кечагина кўк, қизил бўёққа бўялган мустаҳкам скамейка чил-парчин бўлиб синиб ётарди. Атайлаб кучли бир қўл билан синдирилгани кўриниб турибди. Уни «қўл» дегим келмайди. Чунки қўл ҳалол меҳнатга, гўзаллик яратишга, гуллар парваришлашга, гўдакнинг пешонасини силашга хизмат қилиши керак.

Кечаги бўёқчи аёлнинг қалбида яшаш, яратиш иштиёқи шунчалар тўлиб-тошган эди-ки, бугун унинг меҳнатини шунчалар барбод этишларини тасаввур ҳам қилмаган бўлса керак. Эссиз, кўриб қандай аҳволга тушди экан бўёқчи аёл?! Эҳ ўша «қўл» эгаси, наҳотки сенинг қўлларинг фақат бузиш, пайҳон қилиш, одамларга озор бериш учунгина дунёга келган бўлса?! Йўқ, сен одамлар кўзига кўринмай, тунда кўршапалак каби ёлғиз яшайсан, виждонингга зид иш тутасан. Балки виждонинг ҳам йўқдир...

Биз яшаяпмиз. Ҳалол меҳнат билан яшаяпмиз. Биз миллионлармиз. Биз бир-биримизнинг меҳнатимизни қадрлаш, бир-биримизни севиш, бир-биримизни, асраб-авайлаш, бир-биримизнинг умримизга умр қўшиш учун яшаяпмиз. Ҳаёт нақадар гўзал.

Яқинда ҳузуримизга бир онахон кириб келдилар. Кўринишлари тетик, бардам аммо ёшлари 66 да экан Тошкент районидаги Киров номли колхоздан келибдилар — пенсионер Анварxон Каримова.

— Одамларнинг яхшилигини кўриб, уйимда жим ўтиролмадим, қизим, — деб гап бошладилар. — Юрагимга сиғмай кетди. Мен яқинда Тахтапулдаги онкология шифохонасида даволанган эдим. Шундоқ шифохоналар очиб қўйган партия ва ҳукуматимизга минг раҳмат! Ўша шифохонада Қўчқор Эгамбердиев, Ильмира Султонова, Нина Иванова каби шундай ажойиб врачлар бор-ки, сўзларининг ўзи нақ дардингга даво. Ҳар бир гапларидан, меҳрибончиликларидан худди баданингга тилла суви йўғрилгандай бўлади. Бир сўзингни икки қилмай «лаббай» онажон, деб жон фидо бўлишади. Ҳаммаёқ озода, саришта, ҳамширалар дилбаргина. Жон қизим, ўша шифокорларнинг таърифини келтиришга мен ҳеч лойиқ сўз тополмаяпман. Сиз ёрдам беринг

— Хўп, бўлади, — дедим онахоннинг нурли чеҳрасидан кўз узолмай, — яхши сўзларингизни кўзларингиз ҳам айтиб турибди.

— Нимасини айтасиз, уларнинг яхшиликларидан дилим баҳордек яшнаб кетди. Дунёда шундай яхшилар кўплигига шукур қилиб, бир ойлик пенсия пулимни Газлига жўнатдим. Ҳарна-да, қизим..

Биз яшаяпмиз Бир-биримизга мана шундай яхшилик қилиш, бир-биримизни ақалли ширин сўз билан шод этиш ниятида яшаяпмиз.

Дил тиғидин бегуноҳларнинг дилини ранжитиш
Дардсиз соғлом томирга санчилган наштар бўлур.

Алишер Навоийнинг ушбу сўзи яна бир воқеани ёдимга солди.

Санобар ишга отланаётганда Мастон опа инқиллаб кириб келди. Санобар уни қучоқ очиб кутиб олди. Қалин кўрпача ёзиб, дастурхон тузатди. Мастон опа жиянни билан ҳол-аҳвол сўрашмасданоқ гина-кудуратга ўтди.

— Топганингни ўзинг еб, ўзинг ичиб ўтиришингни қара, у ёқда отангдан айрилиб қолай дединг...

— А, вой нима бўлди, дадамга? — Санобар саросимага тушди. Қўрқиб кетди.

— Касалхонага тушди отанг. Замбилда опчиқишди. Нақ сағал бўлмаса... Мастон опа бош чайқаб кўзини олайтирди — кетиб қолай, кетиб қолай, девди.

— Йўғ-е, яхши юрувдилар-ку. Соғайиб кетсинлар, дадажоним!

Мастон опа эснаб-эснаб овқатланишга тутинди. Бу орада ҳамма қариндош-уруғларни ёмонлаб, уларни қарғади. Кейин:

— Менга қара, ишга бир оз кеч борсанг-борарсан, манави сергўшт, серёғ овқатларинг дадангга бўлмайди. Озгина хамир ёйиб, угра оши қилиб бер. Даданг кечадан бери туз тотмай ётибди.

— Хўп бўлади.

— Дадангда икки оғиз гапим бор, шуни айтаман.

— Касал бўлсалар тағин.. хавотирланди Санобар кейин айтарсиз

— Қўрқма, гапим дадангни ўлдирадиган гапмас. Дадангдан от билан туя сўраймайман...

Санобар ошхонага кириб муздек сув ичмаганда билмадим бу гапдан аҳволи не кечарди. У таомни ҳозирлаб, Мастон опани кузатди. Лекин ишхонага келиб, юраги бетоқат бўлди. Дадасидан ҳавотирланди. Ниҳоят кечки пайт қишлоққа етиб борди. Юрагини ҳовучлаб палата эшигини очди. Дадаси каравот ёнидаги стулда газета ўқиб ўтирар эди... «Ҳайрият-е, дадам яхшилар», — севиниб кетди Санобар.

— Э, дарров қаердан эшитдинг болам, — деди дадаси, — уйинг узоқ, ишдасан, овора бўлиб келмасанг ҳам бўларди. Бошқа келма овора бўлиб! Кеча шу... врачга учрашгандим, дам олинг, беш-ўнта укол қабул қилинг деди. Ётсам ёта қолай дедим.

Санобар дадасидан кўнгли хотиржам бўлиб, шаҳарга қайтаркан, Мастон опанинг унинг тахир тилларини, ёлғончилигини ўйларди.

Ахир Мастон опа, сиз қачонгача соғлом томирга наштар санчасиз? Йўқ, бу одатингизни ташланг. Чунки, донолар «Бошингга не келса тилингдан келур» деб бежиз айтишмаган. Тилингиз ўз бошингизга етмасин, тағин.

Яшаш керак. Ҳаётнинг қадрига етиб, одамлар дилини шод қилиб яшаш керак.

Атрофингдаги ёки қўл остингдаги одамларни ранжитиб яшаш — нурсиз яшаш билан тенг. Инсон тили майин тил бўлиши, ундан яхши сўзлар худди дур каби сочилиб туриши керак.

Биз яшаяпмиз. Таом учунгина, кийиниш учунгина эмас, табассум учун, меҳр учун, бахт, ёрқин келажак учун яшаяпмиз. Ҳаёт нақадар лаззатли, ҳаётнинг ҳар бир сонияси олтинга баробар.

Донолар айтган экан: «Агарда сен ҳам ақлли кишиларнинг сафида бўлгинг келса, ҳар куни бир марта ё ҳафтада бир марта, ҳеч бўлмаса ойда бир марта ҳисоб бер! Ўтган умрингни қандай ўтказибсан: на илмга, на жамиятга ва на ўзингга фойдали бирор иш қилибсанми?» Шу саволга «Ҳа?» деб жавоб беришдан ортиқ бахт борми?! Биз шундай яшаймиз.

Санъат МАҲМУДОВА.

Осмонўпар тоғларнинг шўх оқар сувларида.
Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

Лазер хом ашёси

Апатитнинг фосфорли ўғитлар асоси эканлиги ҳаммага маълум. У инсон ва ҳайвонлар суяги ҳамда тиши учун ҳам асосий материал бўлиб хизмат қилади. Яқинда апатит маъданининг баъзи бир хиллари лазерлар тайёрлаш учун материал бўлиб ишлатилиши амалда исботланди. Ленинграддаги технология институти ходимлари апатит монокристалидаги кальцийнинг маълум қисмини бошқа элементларга алмаштириш йўли билан жуда ажойиб ҳоссаларга эга бўлган материал олдилар.

Ультратовуш хосияти

Ленинграддаги «Пролетарий» чинни заводида кремний карбиди темир аралашмаларидан сульфат кислотаси ёрдамида тозаланарди. Энди эса, ана шу қийин ва мураккаб операция ультратовуш ёрдамида кислота ишлатмасдан ўтказиладиган бўлди. Янги тозалаш йўли технологик жараённи анча қисқартириш, меҳнатни санитария-гигиена жиҳатдан бутунлай яхшилаш, энг муҳими, вақтни уч баравар қисқартириш мумкинлигини амалда исботлади.

Арзон ва қулай

Техник шишалар тайёрлашда фтордан фойдаланилади. У шишанинг тиниқлигини камайтириб, оқиш-ҳираroq қилади. Бундай шишалардан асосан иморатлар, цех ва корхоналар ташқи томонини қоплаш мақсадида фойдаланилади. Яқинда Давлат шиша институтида ишлаб чиқилган янги рецептурага асосан заҳарли ва жуда қимматли бўлган фтор бирикмалари ўрнига арзон ва кўп тарқалган иккиламчи суперфосфат ишлатилди. Калугадаги шиша заводида янги материалдан плиткалар ишлаб чиқарила бошланди.

Олтиндан ҳам ноёб

Менделеев жадвалидаги 85-элемент астат жуда ноёб ва қиммат элементлардан биридир. Олимлар ҳисобига кўра, Ер қаърида ҳаммаси бўлиб ўттиз граммгина астат элементи бор. Яқинда Дубнадаги Бирлашган Ядро институтида ана шу элемент синтетик йўл билан олинди. Қизиғи шундаки, қимматбаҳо элемент бўлган астат реакция маҳсулотларидан платинадан ясалган фольгада, бошқа элементлардан эса кумуш фильтрда ажратиб олинди. Шунинг учун ҳам мутахассислар уни «олтин» астат деб баҳолади.

Ғайритабиий ип

Бутуниттифоқ толалар илмий-текшириш институти Ленинград филиали ходимлари яратган «Фторин» иплари бениҳоя пишиқлиги билан ажралади. «Фторин» ипларидан тўқилган транспортёр ленталари юқори ҳароратда агрессив моддаларни ташийди. Техникада ишлатилувчи элаклар, тўр ва бошқа материаллар ҳам янги ипдан тўқилиб турли мақсадларда қўлланилиши мумкин. Кислоталар, ишқорлар ва бошқа агрессив реагентлардан моддаларни ажратиб олиш учун ишлатиладиган фильтрлар ҳам «фторин»дан ясалиши мумкин. Ундан тўқилган материаллар плюс 200 даражадан минус 180 даражагача бўлган оралиқда бемалол ишлай олади. Материаллар электр частотаси ва ҳароратга боғлиқ бўлмаган диэлектриклик хоссаларига эгалиги билан ҳам ажралиб туради.

Бичувчи ўрнида машина

Ленинграддаги «Волна» тикувчилик бирлашмасида яратилган бичувчи машинанинг тажриба намунасида қайчи ўрнида лазердан фойдаланилди. Янги машина энг тажрибали бичувчидан камида йигирма баравар тез ишлаши тажрибада синаб кўрилди. Электрон-ҳисоблаш машиналари орқали олдиндан вазифа бериб қўйилганда бичиш машинаси тўхтовсиз ва брақсиз ишлайди. Кийим фасони ва размерини ўзгартиш учун ҳисоблаш машинасига мурожаат қилинса, бас. Ҳаммаси буюрганингиздек бўлади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети
ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИ БАЗАСИДАГИ
128-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
1976—1977 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ҳаракатдаги трамвай-троллейбуслар составининг слесарь-ремонтчилари, ҳаракатдаги трамвай-троллейбуслар состави, электр асбобларини ремонт қилувчи электр слесарлари, контакт ва кабель тармоқлари электр монтёрлари.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 2 ЙИЛ.

Трамвай ва троллейбус ҳайдовчилари (17 ёшлилар), тортиш подстанцияларининг электр монтёрлари.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1-2 ЙИЛ.

Токарлар. Ўқиш муддати — 1 йил.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшда бўлган, 8—10-синф маълумотига эга бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал бепул иссиқ овқат, кийим-кечак билан таъминланадилар ва ишлаб чиқариш практикасидан тушган иш ҳақининг бир қисмини оладилар, трамвай-троллейбусларда бепул фойдаланадилар.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинадилар.

Аризага қуйидагилар қўшиб берилади: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, саломатлиги ҳақидаги справка (форма номер билим юрти томонидан берилади), 3х4 см. катталикдаги 4 дона фотосурат, характеристика, автобиография, яшаш жойидан справка, ҳарбий билет ёки ҳарбий хизматга чақириш тўғрисидаги гувоҳнома.

Ҳужжатлар — соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.
Билим юрти ҳузурида кечки мактаб ишлайди.

Билим юрти адреси: 700125, Тошкент шаҳар, Высоковольтний массиви, Красновосточная кўчаси, 3«а»-уй (13, 22-трамвай, 17, 41, 69-автобуслар, 18-троллейбуснинг «13-трамвай охири» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими Давлат комитети
УЧ МАРТА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ АБДУЛЛА НАБИЕВ НОМИДАГИ 1-ФАРҒОНА ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1976—77 ўқув йили учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

слесарь-йиғувчи, механика-йиғув ишлари слесари, токарь, фрезерчи, аппаратчи, компрессор қурилмалари машинисти, дурадгор-станокчи, газ-электр пайвандчи, слесарь-ремонтчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1 ЙИЛ;

саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь, контроль ўлчов асбоблари монтажи бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари слесари.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 2 ЙИЛ.

Ўқиш муддати бир йил бўлган группаларга 10 синф ҳажмида маълумотидаги 17—25 ёшли кишилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқувчиларга 30 сўмдан 37 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш муддати икки йил бўлган группаларнинг ўқувчилари тўла давлат таъминотида бўладилар. Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Билим юрти контроль-ўлчов асбоблари монтажи бўйича слесарларни «КАЗАХМОНТАЖАВТОМАТИКА» трестининг Тошкент монтаж бошқармаси учун тайёрлаб беради.

Бизнинг адрес: Фарғона шаҳри, «Октябрь 25 йиллиги» кўчаси, 55 (6 12, 14-автобусларнинг «Фертеплосеть» бекати). Телефонлар: 4-48-12, 4-37-35.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30 — М. Горький. **«Мещанлар»** (фильм-спектакль). 15.05 — Ҳужжатли фильмлар. 15.35 — Жаҳон бўйлаб 16.00 — Композитор Л. Бетховен. 16.30 — Ишчи эстафетаси. 17.00 — **Львов оролидаги болалар** (бадиий фильм). 18.15 — Концерт. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.35 — Социалистик турмуш тарзи ва халқ фаровонлиги. 20.35 — **Кашфиёт** (бадиий фильм). 22.00 — **«Вақт»**. 22.30 — Салют, фестиваль!

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Мультфильм. 18.50 — Қувноқ пионер ёзи. 19.15 — Ҳужжатли фильмлар. 19.45 — **«Ахборот»**. 20.00 — Партком ва социалистик мусобақа. 20.30 — М. Ҳамидова куйлайди. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Машина теримига шайланинг! 21.40 — Концерт. 22.30 — **Ун учинчига ўтар кечаси** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **Иванна** (бадиий фильм). 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Опералардан ариялар. 21.20 — **Адашган** (бадиий фильм).

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/VIII да **Келинлар қўзғолони** 18/VIII да **Антигона** 19/VIII да **Келинлар қўзғолони**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЛАТВИЯ ССР ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ. (19.30).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «МОСКВА» (11, 12.30, 14, 16, 18 19.30, 21.15), «ВОСТОК» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Эркаклар сочи эрта оқаради

Жаннат калити; — Тоннель охиридаги нур: — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (17, 20).

ЁЗГИ БИНОДА

Табор кўкка интилади — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.50, 22.30).

«СОЮЗХЛОПКОМАШ» бирлашмаси базасидаги
95-ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1976—77 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: металл бўйича токарь, механика-йиғув ишлари слесари, слесарь-асбобсоз, фрезерчи.

Билим юртига 8—10 синф маълумотидаги 14—25 ёшли кишилар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ—1—2 ЙИЛ.

Ўқиш вақтида ўқувчилар давлат таъминотида бўладилар.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

БИЛИМ ЮРТИДАГИ ЎҚИШ МУДДАТИ ДОИМИЙ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши лозим: маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асл нусхаси), метрика ёки паспорт. 4 дона фотосурат (3х4 см.) автобиография, мактабдан характеристика.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар, Куйбишев райони, ГСП. Тюльпановский проезд, 92-уй (1, 4, 17, 41, 69, 71, 24-автобусларнинг «Статуправление» бекати). Телефон: 66-85-85

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти коллективи сектор мудири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, филология фанлари доктори профессор Ҳ. И. Ёқубовга турмуш ўртоғи

Ақоятхон АШРАФХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142

Р. 01593. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. — 192.